ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 22.07.1998

COM(1998) 394 τελικό

98/0229 (COD)
98/0230 (COD)
98/0231 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 του Συμβουλίου περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της οδηγίας 68/360/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και τη διαμονή των εργαζομένων των κρατών μελών και των οικογενειών τους στο εσωτερικό της Κοινότητας

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη σύσταση συμβουλευτικής επιτροπής για την ελεύθερη διακίνηση και την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων εντός της Κοινότητας και για τροποποίηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου

(υποβληθείσες από την Επιτροπή)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα πρόταση απαντά στις ενέργειες που ανακοινώθηκαν από την Επιτροπή στο σχέδιο δράσης της για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων που εγκρίθηκε στις 12 Νοεμβρίου 1997[1].

Πραγματικά, στο σχέδιο δράσης, η Επιτροπή ανακοίνωσε τις ενέργειες που αποσκοπούν στην βελτίωσης της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων ξεκινώντας από μία διπλή προσέγγιση:

- Αφενός, για να προσφέρει στον ευρωπαίο πολίτη ένα αποτελεσματικό και διαφανές μέσο ώστε να ασκεί μια θεμελιώδη ελευθερία, που θεσπίστηκε με τη συνθήκη της Ρώμης και εφαρμόστηκε εδώ και 30 έτη.
- Αφετέρου, η ελεύθερη κυκλοφορία ως νομικό μέσον για τη διευκόλυνση της κινητικότητας των εργαζομένων αποβλέπει στη συμβολή της στο συντονισμό των εθνικών πολιτικών απασχόλησης. Με αυτή την προοπτική, η κινητικότητα εμφανίζεται ως ένα θεμελιώδες μέσο για την αύξηση της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας των ενεργειών υπέρ της απασχόλησης. Έτσι, η επίτευξη ενός πραγματικού χώρου επαγγελματικής κινητικότητας μπορεί να αυξήσει τις δυνατότητες απασχόλησης των ευρωπαίων εργαζομένων. Αφενός, αυτοί θα έχουν στη διάθεσή τους μία μεγάλη ευρωπαϊκή αγορά της απασχόλησης. Αφετέρου, οι εργαζόμενοι θα μπορούν να βελτιώσουν τις ειδικότητές τους και την εμπειρία τους αποκτώντας μια διεθνή επαγγελματική εμπειρία, πράγμα που θα βελτιώσει την απασχολησιμότητα και προσαρμοστικότητά τους για την αγορά της απασχόλησης.

Σ'αυτό το πλαίσιο, το ακόλουθο έγγραφο παρουσιάζει μια πρόταση για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και της οδηγίας 68/360/ΕΟΚ για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων (πρώτο μέρος)

Εξάλλου, όπως τονίστηκε στο προαναφερθέν σχέδιο δράσης, η συμβολή των κοινωνικών εταίρων η συζήτηση αυτή είναι ουσιώδης και είναι σημαντικό να διευκολυνθούν και να απλουστευθούν οι υφιστάμενες δομές. Για να γίνει αυτό, ακολουθώντας τις συστάσεις των ίδιων των κοινωνικών εταίρων, η Επιτροπή προτείνει τη συγχώνευση των δύο συμβουλευτικών επιτροπών που υφίστανται σε θέματα ελεύθερης κυκλοφορίας: της συμβουλευτικής επιτροπής επί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και της συμβουλευτικής επιτροπής επί της κοινωνικής ασφάλισης των διακινουμένων εργαζομένων. Για το σκοπό αυτό υποβάλλεται μία πρόταση απόφασης (δεύτερο μέρος).

---

[1] COM(97) 586 τελικό.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 του Συμβουλίου περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της οδηγίας 68/360/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και τη διαμονή των εργαζομένων των κρατών μελών και των οικογενειών τους στο εσωτερικό της Κοινότητας

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

1. Λόγοι της προτεινόμενης αναθεώρησης

Οι κανόνες που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων ισχύουν ήδη από πολλών δεκαετιών. Η ελεύθερη κυκλοφορία αποτελεί έναν από τους πλέον ανεπτυγμένους και προηγμένους νομικούς μηχανισμούς της συνθήκης της Ρώμης υπέρ του ευρωπαίου πολίτη. Πραγματικά, το δικαίωμα στην ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση επιτρέπει την άμεση και αυτόματη πρόσβαση των εργαζομένων, υπηκόων κρατών μελών, σε όλες τις αγορές απασχόλησης των κρατών μελών.

Η εφαρμογή του δικαιώματος αυτού εξαρτάται από την αποτελεσματικότητα των κανόνων που επιτρέπουν μία χωρίς φραγμούς άσκηση της ελευθερίας κυκλοφορίας. Όμως, οι κανόνες χρονολογούνται από τριακονταετίας. Κατά την περίοδο αυτή, το Δικαστήριο είχε πολλές ευκαιρίες να εκφραστεί επί των κειμένων αυτών και να τα ερμηνεύσει. Κατά συνέπεια, αναπτύχθηκε ένα ολόκληρο σώμα νομολογίας που ερμηνεύει τα νομοθετικά κείμενα. Για να ενισχυθεί η νομική ασφάλεια και η διαφάνεια υπέρ του πολίτη, θα πρέπει τώρα να προσαρμοστούν τα κείμενα στην υφιστάμενη νομολογία.

Έτσι, παρά το γεγονός ότι η ελεύθερη κυκλοφορία αποτελεί μια πραγματικότητα στην Ένωση εδώ και 30 έτη, η εμπειρία που αντλήθηκε από την εφαρμογή των κειμένων, αφήνει, μετά από 30 έτη, να εμφανιστούν ορισμένα νομικά κενά που θα πρέπει να πληρωθούν, καθώς και ατέλειες που θα πρέπει να διορθωθούν.

Η ατέλεια των νομικών κειμένων περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, ο απαρχαιωμένος χαρακτήρας ορισμένων κανόνων και της εφαρμογής τους από τις εθνικές διοικητικές αρχές αποτελεί ένα αναγνωρισμένο εμπόδιο στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς. Οι στατιστικές δείχνουν, π.χ., ότι η κινητικότητα στην Ευρώπη παραμένει χαμηλή σε σύγκριση με τις Ηνωμένες Πολιτείες[2].Έτσι η διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας αποτελεί σημαντικό στόχο για την Ευρώπη, αλλά η εκπλήρωση αυτού του στόχου εξαρτάται εν έρει από την αποτελεσματικότητα των κανόνων που επιτρέπουν την ακώλυτη άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας.

Για να δώσει νέα ώθηση στο θέμα αυτό η Επιτροπή είχε δημιουργήσει μία ομάδα υψηλού επιπέδου για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων το 1996. Η ομάδα αυτή, προεδρευόμενη από την κα Simone Veil, έδωσε στη δημοσιότητα μια έκθεση το Μάρτιο 1997 όπου παρουσιάζοντο αυτά τα μειονεκτήματα και οι ατέλειες. Επιπλέον, η έκθεση της ομάδας υπογραμμίζει την ανάγκη να παρουσιάζεται στο νομοθετικό πλαίσιο όχι μόνο η νομολογιακή εξέλιξη αλλά επίσης «η πολιτική και η κοινωνιολογική εξέλιξη» της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 1968.

---

2 Βλέπε έκθεση της Επιτροπής "Η απασχόληση στην Ευρώπη 1997".

Αφετέρου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκφράστηκε σαφώς υπέρ της βελτίωσης του νομικού πλαισίου της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων. Έτσι το Κοινοβούλιο είχε ήδη δεχθεί ευνοϊκά[3] τις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής του 1989 που αφορούσαν τον κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ.1612/68 και την οδηγία 68/360/ΕΟΚ[4]. Τελευταία, στο πλαίσιο της συνέχειας που δόθηκε στην έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου επί της ελεύθερης κυκλοφορίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιβεβαίωσε εκ νέου την ανάγκη ενίσχυσης του νομικού πλαισίου της ελεύθερης κυκλοφορίας καθώς και την αποτελεσματική του εφαρμογή από τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή, ευθυγραμμισμένη με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ανταποκρινόμενη εν μέρει στις συστάσεις της ομάδας υψηλού επιπέδου ενέκρινε το Νοέμβριο 1997 ένα σχέδιο δράσης για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Σ'αυτό το πλαίσιο δράσης, ανακοίνωσε την υποβολή νομοθετικών προτάσεων που αποσκοπούν στη βελτίωση των συνθηκών άσκησης του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας .

Τα εμπόδια, που υφίστανται ακόμη σήμερα αναφέρονται όχι μόνο στις διοικητικές οχληρές διαδικασίες για την αναγνώριση του δικαιώματος παραμονής (π.χ., για τους ασκούμενους ή τα άτομα που αναζητούν θέση εργασίας) αλλά επίσης σε ό,τι αφορά τα προβλήματα αναγνώρισης της εμπειρίας και των ειδικοτήτων που έχουν αποκτηθεί σε ένα άλλο κράτος μέλος. Κατά συνέπεια είναι ουσιώδους σημασίας οι βελτιώσεις στους τομείς αυτούς για να ενισχυθεί η δυνατότητα της Ένωσης να προσφέρει μια αποτελεσματική αγορά εργασίας στους εργαζόμενους σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, που εγκρίθηκαν μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου του Νοεμβρίου 1997, υπογραμμίζουν τη σημασία που έχει η βελτίωση της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης των εργαζομένων και ιδίως των ανέργων (απασχολησιμότητα). Για το σκοπό αυτό, οι άνεργοι και ειδικά οι νεαροί άνεργοι και οι μακροχρόνια άνεργοι, θα επωφεληθούν περισσότερο των ευκαιριών κατάρτισης και εμπειρίας. Η κινητικότητα προσφέρει αυξημένες ευκαιρίες κατάρτισης και εμπειρίας . Η εμπειρία που αποκτάται από εργαζόμενους, ανέργους, ασκούμενους ή σπουδαστές σε κράτη μέλη διαφορετικά του κράτους καταγωγής τους θα έχει σημαντική ποιοτική αξία στο βαθμό όπου η εμπειρία αυτή μπορεί να συμπεριλαμβάνει τη γνώση μιας γλώσσας ή μιας επιχειρηματικής αντίληψης διαφορετικής από την εθνική τους. Έτσι τα πρόσωπα αυτά θα μπορέσουν να βελτιώσουν την απασχολησιμότητά τους όχι μόνο στο κράτος μέλος καταγωγής τους αλλά σε ολόκληρη την Ένωση.

Εξάλλου, ο ευρωπαίος πολίτης τρέφει σημαντικές προσδοκίες αναφορικά με τις ευκαιρίες που του προσφέρει η Ευρώπη, όπως το αποδεικνύει το ενδιαφέρον των πολιτών για τους μηχανισμούς ενημέρωσης ως προς τα δικαιώματά τους.

Έτσι, στηριζόμενη στο μέρος ΙΙ του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και σε μία απόφαση το 1993, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέπτυξε ήδη το δίκτυο EURES σε συνεργασία με τις υπηρεσίες απασχόλησης των κρατών μελών και άλλους εταίρους, ιδίως τους κοινωνικούς εταίρους. Με τη βοήθεια περίπου 500 ευρωσυμβούλων, οι εταίροι αυτοί προσφέρουν στους εργαζόμενους και τους αναζητούντες θέση εργασίας, καθώς και στους εργοδότες, γενικές πληροφορίες και ατομικές συμβουλές συνδεόμενες με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε μια βάση στοιχείων σχετικών με προσφορές θέσεων εργασίας.

---

3 Γνώμη του Κοινοβουλίου της 14ης Φεβρουαρίου 1989 (A3-0013/90).

4 COM(88) 815 τελικό.

Η αυξανόμενη χρησιμοποίηση της υπηρεσίας αυτής και τα πρώτα αποτελέσματα της εκστρατείας "πολίτες της Ευρώπης" έδειξαν το ενδιαφέρον των πολιτών για τις δυνατότητες απασχόλησης στα λοιπά κράτη μέλη. Έτσι, ένας μεγάλος αριθμός ατόμων ήλθε σε επαφή με την υπηρεσία προσανατολισμού των "πολιτών της Ευρώπης" που δημιουργήθηκε για να βοηθήσει τους πολίτες να αντιμετωπίσουν κατά τρόπο ουδέτερο και αντικειμενικό ένα πρόβλημα και να προτείνει τα μέσα για την επίλυσή του. Η έκθεση αξιολόγησης αυτών των κλήσεων "ακούγοντας τους πολίτες", που επισυνάπτονται στο δεύτερο πίνακα στοιχείων της ενιαίας αγοράς του Μαίου 1998, δείχνει ότι μία από τις σημαντικότερες ανησυχίες των πολιτών ήταν να βοηθηθούν για την αναζήτηση θέσης απασχόλησης σε ένα άλλο κράτος μέλος.

Στο πλαίσιο του "διαρκούς διαλόγου με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις" δημοσιεύτηκε στις 14 Ιουνίου 1998, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης υπέρ της ενιαίας αγοράς και ακόμα ένας πρακτικός οδηγός με τίτλο "φυλλάδιο καθοδήγησης για τους αναζητούντες εργασία".

Ο οδηγός αυτός ενημερώνει τον πολίτη για το γεγονός ότι η Ευρώπη θέτει στη διάθεσή του μία μεγάλη ευρωπαϊκή αγορά εργασίας για να εργαστεί. Είναι λοιπόν ουσιώδες να υπάρξει μέριμνα ώστε οι συγκεκριμένοι νομικοί κανόνες ή οι διαδικασίες εφαρμογής τους να μην παρεμποδίζουν την πραγματικότητα του μηνύματος αυτού που τα κράτη μέλη και η Ένωση θα διαβιβάσουν στους πολίτες.

Εξάλλου, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι δημογραφικές προοπτικές στην Ευρώπη αποτελούν έναν επιπρόσθετο λόγο εξάλειψης των φραγμών στην κινητικότητα των κοινοτικών εργαζομένων για την καταπολέμηση των δημογραφικών ανισοτήτων που μπορούν να δημιουργηθούν σε ορισμένες περιφέρειες.

Θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι βιομηχανικές αλλαγές και οι νέες τεχνολογίες πρόκειται να ευνοήσουν στο μέλλον μία μεγαλύτερη κινητικότητα των εργαζομένων. Πραγματικά, οι νέες τεχνολογίες έχουν μία ευρωπαϊκή, ή και παγκόσμια, διάσταση και επιτρέπουν στους εργαζόμενους να ασκήσουν την επαγγελματική τους δραστηριότητα σε μία ευρωπαϊκή αγορά όπου εξαλείφονται οι τεχνολογικοί φραγμοί. Αφετέρου, οι βιομηχανικές αλλαγές που επηρεάζουν την αγορά μπορούν να αυξήσουν την μη προσαρμογή των επαγγελματικών δεξιοτήτων έναντι των αναγκών της αγοράς και να προκαλέσουν ένα έλλειμμα εξειδικευμένων εργαζομένων σε ορισμένα μέρη της Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, η κινητικότητα των εργαζομένων μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό μηχανισμό για την θεραπεία των προβλημάτων αυτών.

Απ'όσα προηγήθηκαν, προκύπτει ότι η αναθεώρηση των νομικών κανόνων περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων συνιστά μία νομική, κοινωνική, οικονομική και πολιτική προτεραιότητα για την Ευρώπη, εντασσόμενη συγχρόνως στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών υπέρ των σύγχρονων και αποτελεσματικών εθνικών πολιτικών για την απασχόληση.

Οι νομοθετικές προτάσεις που περιέχονται στο παρόν έγγραφο ανταποκρίνονται λοιπόν στο πλαίσιο αυτό και στη νέα προσέγγιση που αναγγέλλεται στο σχέδιο δράσης. Κατά συνέπεια, οι νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής που αφορούν τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την οδηγία 68/360/ΕΟΚ που είχαν υποβληθεί το 1989 θα αποσυρθούν κατά την υποβολή των νέων προτάσεων. Η Επιτροπή έχει την πρόθεση να εξασφαλίσει ότι οι παρούσες προτάσεις θα επιτύχουν το σκοπό τους για πρόοδο στη βελτίωση των συνθηκών για την ελεύθερη κυκλοφορία κατά το πνεύμα της νομολογίας.

Αυτή αποτελεί λοιπόν ένα θεμελιώδες κεκτημένο για τον ευρωπαίο πολίτη και η Επιτροπή θα μεριμνήσει ώστε οι συζητήσεις επί των προτάσεων ενώπιον του Συμβουλίου να μην προκαλέσουν οπισθοδρόμηση στα κεκτημένα της εν λόγω νομολογίας.

Τέλος θα πρέπει να σημειωθεί ότι η πρόταση αυτή παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο στο βαθμό που βάσει του άρθρου 28 της συνθήκης για τον ΕΟΧ οι πολίτες του ΕΟΧ απολαμβάνουν του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων.

2. Εύρος της αναθεώρησης σε σχέση με την ιδιότητα του ευρωπαίου πολίτη

Η αναθεώρηση που προτείνεται στοχεύει στα κείμενα που αφορούν τους μισθωτούς εργαζόμενους και τα μέλη της οικογενείας τους. Το καθεστώς αυτό εφαρμόζεται σε όλους τους ευρωπαίους πολίτες που μετακινούνται για να ασκήσουν μια μισθωτή οικονομική δραστηριότητα ή να αναζητήσουν εργασία.

Έτσι, η αναθεώρηση δεν επηρεάζει τους πολίτες που ασκούν μια ανεξάρτητη δραστηριότητα ή που δεν ασκούν καμία οικονομική δραστηριότητα με εξαίρεση εκείνους που είναι μέλη της οικογενείας ενός πολίτη που ασκεί μισθωτή οικονομική δραστηριότητα. Στην παρούσα κατάσταση του κοινοτικού δικαίου, οι πολίτες αυτοί καλύπτονται από άλλα νομικά κείμενα[5].

Πάντως, η Επιτροπή θεωρεί ότι η πρόταση αυτή συνιστά μια βάση από την οποία είναι απαραίτητο να γίνει εμβάθυνση προς μία μεγαλύτερη ομοιογένεια της μεταχείρισης των πολιτών της Κοινότητας και των οικογενειών τους στα κράτη μέλη. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή ανακοίνωσε στο σχέδιο δράσης της για την εσωτερική αγορά ότι πρόκειται να καταρτίσει προτάσεις για την ενημέρωση των προϋποθέσεων για την άσκηση του δικαιώματος παραμονής ώστε να ευθυγραμμιστεί τούτο με τη ιδιότητα του ευρωπαίου πολίτη.

Εντούτοις, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η πρόταση αναθεώρησης των κανόνων που αφορούν αποκλειστικά τους εργαζόμενους και τα μέλη της οικογενείας τους είναι συμπληρωματική των πρωτοβουλιών σε θέματα της ιδιότητας του πολίτη. Πράγματι, θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην παρούσα κατάσταση του κοινοτικού δικαίου, το υλικό περιεχόμενο των δικαιωμάτων των διαφόρων κατηγοριών ευρωπαίων πολιτών (εργαζόμενοι, σπουδαστές ανενεργοί, συνταξιούχοι παρέχοντες ή λαμβάνοντες υπηρεσίες, κ.λ.π.) απέχει πολύ από το να είναι ομοιογενές. Κατά συνέπεια, αυτή η υλική διαφορά αιτιολογεί την υποβολή προτάσεων που στοχεύουν στο υλικό νομικό καθεστώς του εργαζόμενου και των μελών της οικογενείας του.

Εξάλλου, η σημασία της κινητικότητας των εργαζομένων στο πλαίσιο των προσπαθειών της Ένωσης για την ενίσχυση των εθνικών πολιτικών απασχόλησης απαιτεί μία ακριβή και άμεση παρέμβαση η οποία δεν μπορεί να υπόκειται πλήρως στην ευρύτερη συζήτηση για την ιδιότητα του ευρωπαίου πολίτη. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παρούσες προτάσεις αφορούν ειδικότερα το καθεστώς των αναζητούντων θέση

---

5 Οδηγία 73/148/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1973 (ΕΕ L 172, 28.6.1973). Οδηγία 90/364/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1990 σχετικά με το δικαίωμα παραμονής (ΕΕ L 180, 13.7.1990). Οδηγία 90/365/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1990 σχετικά με το δικαίωμα παραμονής των μισθωτών και μη μισθωτών εργαζομένων που έχουν παύσει την επαγγελματική τους δραστηριότητα (ΕΕ L 180, 13.7.1990). Οδηγία 93/96/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 29ης Οκτωβρίου 1993 σχετικά με τους σπουδαστές (ΕΕ L 317, 18.12.1993).

εργασίας και τους ασκουμένους, καθώς και το ζήτημα της επαγγελματικής αναγνώρισης σε όλα τα κράτη μέλη των προσωπικών και επαγγελματικών περιστάσεων που επηρεάζουν τις συνθήκες εργασίας των διακινουμένων εργαζομένων. Τα ζητήματα αυτά, που αποβλέπουν στην ενίσχυση της επίτευξης ενός χώρου επαγγελματικής κινητικότητας σε ευρωπαϊκή κλίμακα, θα πρέπει λοιπόν να αποτελέσουν το αντικείμενο μιας ειδικής προσέγγισης των εργαζομένων.

Κατά συνέπεια, εκφράζοντας συγχρόνως την επιθυμία για μία εξέλιξη του νομικού καθεστώτος των διαφόρων κατηγοριών υπαλλήλων που υφίστανται στην δευτερογενή νομοθεσία, είναι απαραίτητη η βελτίωση των συνθηκών για την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων. Το νομικό καθεστώς του κοινοτικού εργαζομένου συνιστά ακρογωνιαίο λίθο της ιδιότητας του ευρωπαίου πολίτη και αντιπροσωπεύει έναν από τους στόχους που θα πρέπει να επιτευχθούν για μια πραγματική ένταξη όλων των ευρωπαίων πολιτών στα κράτη μέλη υποδοχής τους.

Η αναθεώρηση των κανόνων σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων ευθυγραμμίζεται έτσι με την πιθανότητα αναθεώρησης των κανόνων που διέπουν το δικαίωμα εισόδου και παραμονής που θα μπορούσε να στηρίζεται στο άρθρο 8Α της συνθήκης όπως τροποποιήθηκε με την συνθήκη του Άμστερνταμ και το οποίο αποσκοπούσε στη δημιουργία ενός ενιαίου νομικού καθεστώτος για την ιδιότητα του ευρωπαίου πολίτη. Οι προτάσεις που διατυπώνονται παρακάτω εγγράφονται πλήρως στη στρατηγική της Επιτροπής υπέρ της ιδιότητας του πολίτη, λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη την κοινοτική συμβολή στην πολιτική για την απασχόληση.

3. Νομική βάση

Δεδομένου ότι η αναθεώρηση αφορά τα νομικά κείμενα που σχετίζονται με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, η νομική βάση είναι το άρθρο 49 της συνθήκης τόσο για την οδηγία 68/360/ΕΟΚ όσο και για τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68. Το άρθρο αυτό προβλέπει ότι το Συμβούλιο αποφαίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 189Β μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

4. Στόχοι της αναθεώρησης

Η αναθεώρηση αφορά τις προϋποθέσεις παραμονής των εργαζομένων καθώς και τις διαδικασίες άσκησης του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας.

Οι κυριότεροι στόχοι είναι:

- Διευκόλυνση του δικαιώματος παραμονής των αναζητούντων θέση εργασίας, των ασκουμένων και των εργαζομένων που ασκούν διαδοχικές εργασίες σύντομης διάρκειας σε ένα κράτος μέλος.
- Επέκταση του συνόλου των επωφελουμένων του κοινοτικού δικαίου σε όλους τους ανιόντες και κατιόντες του εργαζομένου και της συζύγου του (του συζύγου της) καθώς και στα λοιπά προστατευόμενα μέλη της οικογενείας ή τα μέλη που ζουν κάτω από τη στέγη του εργαζομένου στη χώρα προέλευσης.
- Ενίσχυση του νομικού καθεστώτος των μελών της οικογένειας για τη διευκόλυνση της ένταξής τους στο κράτος μέλος υποδοχής, ιδίως σε περίπτωση λύσης του γάμου.

- Ενίσχυση του κανόνα της ισότητας μεταχείρισης των κοινοτικών εργαζομένων εφαρμόζοντας στην αρχή της ισοδυναμίας των καταστάσεων για επαγγελματικούς λόγους και λαμβάνοντας υπόψη την ιδιάζουσα κατάσταση των διασυνοριακών εργαζομένων.
- Ελάφρυνση των διοικητικών διαδικασιών για την ουσιαστική άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και των μελών της οικογενείας τους.

Το τμήμα ΙΙ αποσαφηνίζει περαιτέρω το εύρος της σχεδιαζόμενης αναθεώρησης.

Β. ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 68/360/ΕΟΚ

Ι. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 1612/68

1. Ρήτρα περί μη διάκρισης

Σύμφωνα με το νέο άρθρο 1Α που προτείνεται, η διάκριση λόγω φυλής, θρησκείας, φύλου ή ηλικίας ή μειονεξίας απαγορεύεται στον τομέα εφαρμογής του κανονισμού 1612/68. Το άρθρο αυτό προσφέρει έτσι μια άμεση και αυξημένη προστασία σε όλους τους επωφελούμενους του κανονισμού 1612/68 για την αποφυγή των διακρίσεων που είναι αντίθετες προς τα θεμελιώδη δικαιώματα του ατόμου.

Το άρθρο 1Α ανταποκρίνεται στη μέριμνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ενίσχυση της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου κατά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου. Η μέριμνα αυτή περιλαμβάνεται επίσης στην ανακοίνωση της Επιτροπής που περιέχει ένα σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση του ρατσισμού[6]

Εντούτοις, πρέπει να σημειωθεί ότι οι μορφές διάκρισης που εξετάζονται στο νέο άρθρο 1Α αποτελούν από μόνες τους εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία και κατά συνέπεια αντιτίθενται στο άρθρο 48 της συνθήκης. Πραγματικά, η ελεύθερη κυκλοφορία αποσκοπεί στην πλήρη ένταξη του διακινούμενου εργαζόμενου και των μελών της οικογενείας του. Η πολιτιστική, κοινωνική, θρησκευτική και εθνοτική ευρωπαϊκή πολυμορφία συμβάλλει ώστε η υφιστάμενη προστασία έναντι των διακρίσεων που στηρίζονται στην εθνικότητα να μην είναι επαρκής για να επιτρέπει την ουσιαστική άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας. Κατά συνέπεια, είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι όλες οι μορφές διακρίσεων αντιτίθενται στο ιδεώδες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης που επιδιώκεται με το άρθρο 48 της συνθήκης.

Αυτό το νέο άρθρο εγγράφεται επίσης στην εξέλιξη του κοινοτικού δικαίου που θα περιέχει, όταν τεθεί σε ισχύ η συνθήκη του Άμστερνταμ, μία νέα ρήτρα περί μη διακρίσεων (άρθρο 13).

---

6 COM(1988) 183 τελικό της 25ης Μαρτίου 1998.

2. Περιφερειακό πεδίο εφαρμογής

Το Δικαστήριο διευκρίνισε κατ΄επανάληψη ότι η εφαρμοσιμότητα του κοινοτικού δικαίου σε θέματα ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων δεν καθορίζεται κατ΄ουδένα τρόπο από τον τόπο άσκησης της δραστηριότητας[7]. Αυτός μπορεί να βρίσκεται ακόμη και εκτός του εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς εντούτοις να παύουν να ισχύουν οι κοινοτικοί κανονισμοί, από τη στιγμή που η εργασιακή σχέση διατηρεί μία επαρκώς στενή επαφή με αυτό το έδαφος.

Έτσι, μια τέτοια επαφή μπορεί να εντοπιστεί στις συνθήκες υπό τις οποίες ο κοινοτικός εργαζόμενος προσελήφθη από μία επιχείρηση κράτους μέλους, έχει ενταχθεί στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης του κράτους αυτού και ασκεί τις δραστηριότητές του για λογαριασμό αυτής της επιχείρησης κατά την απόσπασή του στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε ένα τρίτο κράτος.

Εντούτοις, η εφαρμογή της αρχής της ισότητας μεταχείρισης μπορεί επίσης να γίνει, εκτός κάθε απόσπασης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η σχέση εργασίας είναι συνδεδεμένη κατά τρόπο επαρκή με το δίκαιο ενός κράτους μέλους και, κατά συνέπεια, με τους κατάλληλους κανόνες του κοινοτικού δικαίου. Αυτό ισχύει συγκεκριμένα στην περίπτωση κατά την οποία η σύμβαση ενός κοινοτικού εργαζόμενου, ο οποίος προσελήφθη σε τοπικό επίπεδο εκτός του εδάφους της Ένωσης έχει συναφθεί σύμφωνα με το δίκαιο ενός κράτους μέλους και υπόκειται στη δικαιοδοσία ενός κράτους μέλους[8].Σε μια τέτοια περίπτωση, ο κοινοτικός εργαζόμενος πρέπει να μπορεί να διεκδικήσει την εφαρμογή της αρχής ισότητας μεταχείρισης με τους πολίτες της χώρας. Δεν πρόκειται λοιπόν για δημιουργία ενός νέου δικαιώματος για τον κοινοτικό εργαζόμενο που εργάζεται εκτός της Ένωσης αλλά για την παροχή σ΄αυτόν της δυνατότητας να αντιμετωπίζεται όπως ένας υπήκοος κράτους μέλους όταν υπόκειται στη νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους, εργαζόμενος όμως εκτός του κράτους αυτού.

Έτσι, προτείνεται να προστεθεί <u>ένα άρθρο 9Α</u> που να αφορά τον εργαζόμενο ο οποίος είναι αποσπασμένος στην Ένωση ή εκτός της Ένωσης καθώς και τον εργαζόμενο που εργάζεται εκτός της Ένωσης, από τη στιγμή που η σχέση εργασίας του διατηρεί ένα επαρκώς στενό δεσμό με το έδαφος ενός κράτους μέλους.

Αυτή η νέα διάταξη κρίνεται λοιπόν απαραίτητη με την επιφύλαξη της οδηγίας 96/71/ΕΚ που αφορά την απόσπαση εργαζομένων η οποία γίνεται στο πλαίσιο μιας παροχής υπηρεσιών[9], δεδομένου ότι το πεδίο εφαρμογής αυτής είναι πιο περιορισμένο από εκείνο του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68.

---

7 Βλέπε π.χ. την απόφαση Prodest της 12ης Απριλίου 1984 (υπόθεση C-237/83, Συλλ. σ. 3153) και απόφαση Boukhalfa της 30ής Απριλίου 1996 (υπόθεση C-214/94, Συλλ. σ. 2253).

8 Βλέπε την προαναφερθείσα απόφαση Boukhalfa στην υποσημείωση 7.

9 ΕΕ L 18, 21.1.1997, σ. 1-6.

3. Προσωπικό πεδίο εφαρμογής

Στους αναζητούντες θέσης εργασίας και τους ασκούμενους

Το Δικαστήριο έχει ήδη σαφώς αναγνωρίσει ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εφαρμόζεται στα άτομα που αναζητούν θέση εργασίας καθώς και στα άτομα που πραγματοποιούν μία περίοδο επαγγελματικής άσκησης[10]. Κατά συνέπεια, το άρθρο 1 περιέχει στο εξής μία αναφορά στους αναζητούντες θέση εργασίας και στους ασκούμενους.

Η πρόταση αυτή δεν οδηγεί σε επέκταση του προσωπικού πεδίου εφαρμογής αλλά αντίθετα σε αντανάκλαση της υφιστάμενης νομολογίας. Η πρόταση αυτή αντικατοπτρίζεται σε τροποποιήσεις της οδηγίας 68/360.

Στο άρθρο 5, προτείνεται να συμπεριληφθούν στην αρχή της ισότητας μεταχείρισης, οι ενισχύσεις για πρόσληψη σε θέσεις εργασίας ή για περιόδους άσκησης , πράγμα που θα ενίσχυε τις δυνατότητες για τους ανέργους να βρουν μια θέση εργασίας συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πραγματοποίησης περιόδων, όταν μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος για να εργασθούν. Πάντως, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η αναφορά στους αναζητούντες θέσης εργασίας δεν επηρεάζει καταρχήν τη νομολογία του Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία οι άνεργοι δεν επωφελούνται του Τίτλου ΙΙ του κανονισμού[11]. Αντίθετα, οι ασκούμενοι θα πρέπει να θεωρούνται ως εργαζόμενοι για την εφαρμογή αυτού του ιδίου Τίτλου ΙΙ στο βαθμό όπου η μισθωτή τους δραστηριότητα είναι πραγματική και ουσιαστική, ανεξάρτητα της μορφής κατάρτισης που έχει αυτή[12].

Στη συγκέντρωση της οικογένειας

Τη στιγμή αυτή, ο κανονισμός παρέχει το δικαίωμα εγκατάστασης μαζί με τον εργαζόμενο που απασχολείται σε ένα κράτος μέλος, στην (στον) σύζυγο, στους κατιόντες της ηλικίας κάτω των 21 ετών ή που είναι προστατευόμενα μέλη και στους ανιόντες τους που έχουν την ιδιότητα των προστατευομένων μελών, ανεξάρτητα της υπηκοότητάς τους.

Αναφορικά με τα λοιπά μέλη της οικογένειας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ευνοούν την είσοδό τους στη χώρα από τη στιγμή που είναι προστατευόμενα μέλη ή ζουν, στη χώρα καταγωγής, κάτω από τη στέγη του διακινούμενου εργαζόμενου.

Εντούτοις, αυτό το καθεστώς είναι ανεπαρκές και θέτει ακόμη δυσχέρειες στους εργαζόμενους. Όπως το έχει υποδείξει η ομάδα υψηλού επιπέδου, «οι δυσχέρειες αυτές δεν είναι ασύμβατες με το διπλό στόχο της διαφύλαξης της οικογενειακής ενότητας και της ένταξης της οικογένειας στο περιβάλλον της χώρας υποδοχής, πράγμα που δεν μπορεί να διαχωριστεί από το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων».

---

10 Σχετικά με τους αναζητούντες θέσεις εργασίας βλέπε απόφαση Antonissen της 26ης Φεβρουαρίου 1991 (Υπόθεση C-292/89, Συλλ. σ.745) και απόφαση Επιτροπής/Βελγίου της 20ής Φεβρουαρίου 1997 (Υπόθεση C-344/95, Συλλ. σ.1035). Για τους ασκούμενους βλέπε π.χ. απόφαση Lawrie-Blum της 3ης Ιουλίου 1986, (Υπόθεση C-66/85, Συλλ. σ. 2121) και απόφαση Le Manoir της 21ης Νοεμβρίου 1997 (Υπόθεση C-27/91, Συλλ. σ. 5531).

11 Βλέπε απόφαση Lebon της 18ης Ιουνίου 1987 (Υπόθεση C-316/85, Συλλ. σ. 2811).

12 Βλέπε την προαναφερθείσα απόφαση Lawrie-Blum.

Για την επίλυση αυτών των προβλημάτων, προτείνεται η επέκταση του προσωπικού πεδίου εφαρμογής του κανονισμού ώστε να καταστεί δυνατή η συγκέντρωση της οικογενείας που ανταποκρίνεται στη δημογραφική και κοινωνιολογική εξέλιξη του σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πραγματικά, φαίνεται ασυμβίβαστο με μία ουσιαστική άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας να είναι επιτρεπτό μία οικογενειακή εστία που έχει δημιουργηθεί από έναν κοινοτικό εργαζόμενο στο κράτος μέλος καταγωγής του να διαλύεται λόγω της μη άσκησης μιας θεμελιώδους ελευθερίας όπως η ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το άρθρο 10.1 που προτείνεται προβλέπει το δικαίωμα εγκατάστασης στο κράτος μέλος υποδοχής μαζί με τον κοινοτικό εργαζόμενο των άμεσων κατιόντων και ανιόντων χωρίς την προϋπόθεση να αποτελούν προστατευόμενο μέλος ή όριο ηλικίας, καθώς και κάθε άλλου μέλους της οικογένειας που είναι προστατευόμενο μέλος ή ζει κάτω από τη στέγη του εργαζόμενου στο κράτος μέλος προέλευσης. Καταρχήν, πρέπει να σημειωθεί ότι η είσοδος των υπηκόων τρίτων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση εξακολουθεί να υπάγεται κυρίως στην αρμοδιότητα των των κρατών μελών.

Η κατάργηση της προϋπόθεσης ηλικίας (κάτω των 21 ετών) ή του προστατευόμενου μέλους αποσκοπεί στην αποφυγή τα παιδιά ή οι γονείς του εργαζόμενου ή της (του) συζύγου που δεν πληρούν τους όρους αυτούς περί ηλικίας ή ιδιότητας προστατευόμενου μέλους να μην μπορούν να ακολουθήσουν την οικογένεια κάτω από τις ίδιες προϋποθέσεις με τα λοιπά μέλη της οικογένειας.

Αφετέρου, το ισχύον καθεστώς παρουσιάζει αντιφάσεις στο βαθμό όπου τα μέλη της οικογένειας τα οποία δεν αποτελούν προστατευόμενα μέλη της οικογενείας του εργαζόμενου και κατά συνέπεια έχουν λιγότερες πιθανότητες να καταστούν ένα βάρος για το κράτος υποδοχής, δεν μπορούν να επωφεληθούν της οικογενειακής συγκέντρωσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68. Αντίθετα, τα μέλη της οικογένειας που είναι προστατευόμενα μέλη για τον εργαζόμενο και που θα μπορούσαν ενδεχομένως να τον υποχρεώσουν να ζητήσει μία κοινωνική συνδρομή από το κράτος υποδοχής, επωφελούνται του συνόλου των πλεονεκτημάτων της συγκέντρωσης οικογενείας.

Πραγματικά, ως παράδειγμα, πρέπει να σημειωθεί ότι το ισχύον καθεστώς σήμερα δεν επιτρέπει στα παιδιά άνω των 21 ετών που δεν είναι προστατευόμενα μέλη των γονέων τους να ακολουθούν την οικογένεια. Αν επιθυμούν να ακολουθήσουν τους γονείς τους, τα παιδιά αυτά θα πρέπει να προμηθευτούν αυτόνομο τίτλο παραμονής. Έτσι, τα παιδιά ενός εργαζομένου τα οποία σπουδάζουν σε πανεπιστήμιο και δεν αποτελούν πλέον προστατευόμενα μέλη θα πρέπει να ζητήσουν τίτλο παραμονής βάσει της οδηγίας 93/96[13] αν επιθυμούν να ακολουθήσουν την οικογένειά τους σε ένα άλλο κράτος μέλος. Τα παιδιά υπόκεινται λοιπόν στην έκδοση τίτλου παραμονής ο οποίος περιορίζεται στη διάρκεια των σπουδών τους. Οφείλουν δε να αποκτήσουν μία ασφάλιση ασθενείας και να δηλώσουν ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους. Στην περίπτωση κατά την οποία δεν πληρούν πλέον τις συνθήκες αυτές, μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο απέλασης και αυτό παρά το γεγονός ότι το υπόλοιπο της οικογένειας διαθέτει τίτλο παραμονής 5 ετών αυτόματα ανανεούμενο και επιθυμεί να παραμείνει και να ενταχθεί στο κράτος μέλος της υποδοχής. Επιπλέον, τα παιδιά που δεν καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 δεν επωφελούνται της αρχής της ισότητας μεταχείρισης ως προς τα κοινωνικά πλεονεκτήματα αντίθετα προς τα παιδιά ηλικίας κάτω των 21 ετών.

---

13 Οδηγία 93/96 του Συμβουλίου σχετική με το δικαίωμα παραμονής των φοιτητών (ΕΕ L 317, 18.12.1996. σ. 59).

Η κατάσταση των παιδιών που δεν είναι προστατευόμενα μέλη μπορεί να είναι ακόμη δραματικότερη στην περίπτωση κατά την οποία αυτά δεν έχουν την υπηκοότητα κράτους μέλους και η συγκέντρωση οικογενείας θα μπορούσε να παρεμποδιστεί σημαντικά από τους εθνικούς κανόνες ως προς τη μετανάστευση καθόσον δεν απολαμβάνουν των κοινοτικών κανόνων ως προς το δικαίωμα παραμονής.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, το νέο άρθρο 10.1 περιλαμβάνει επίσης το δικαίωμα συγκέντρωσης οικογενείας των μελών της οικογένειας του εργαζόμενου ή της(του) συζύγου του (της) που ήταν προστατευόμενα μέλη του εργαζόμενου ή ζούσαν κάτω από τη στέγη του στο κράτος μέλος προέλευσης (νέο άρθρο 10.1.γ). Πρόκειται για την οικογενειακή εστία που ο εργαζόμενος είχε δημιουργήσει στη χώρα όπου εργάζετο πριν ασκήσει το δικαίωμά του σε ελεύθερη κυκλοφορία. Αυτή η επέκταση της συγκέντρωσης οικογενείας δεν είναι εντελώς νέα. Όντως, το παλαιό άρθρο 10.2 προέβλεπε ήδη ότι τα κράτη μέλη θα έπρεπε να διευκολύνουν την είσοδο αυτών των μελών της οικογένειας. Η ενίσχυση των δικαιωμάτων των μελών της οικογένειας αιτιολογεί την δημιουργία σήμερα ενός ιδιαιτέρου δικαιώματος μάλλον παρά τη διατήρηση της παλαιάς διατύπωσης. Οταν ο κοινοτικός εργαζόμενος μετακινείται από μια τρίτη χώρα, η νέα πρόταση διατηρεί την απαίτηση που προβλεπόταν ήδη στον παλαιό κανονισμό να διευκολύνεται η οικογενειακή συγκέντρωση αυτών των μελών της οικογένειας.

Το άρθρο 10.1 που προτείνεται προβλέπει επίσης ότι ο σύντροφος που είναι εξομοιωμένος προς σύζυγο μπορεί να ακολουθεί τον εργαζόμενο, όταν το κράτος μέλος υποδοχής αναγνωρίζει την κατάσταση των αγάμων ζευγών στους δικούς του υπηκόους. Η πιθανότητα αυτή, η οποία απλώς αντικατοπτρίζει την κοινωνιολογική εξέλιξη σε ορισμένα κράτη μέλη, έχει ήδη αναγνωριστεί από τη νομολογία και δεν αποτελεί παρά εφαρμογή της αρχής της ισότητας μεταχείρισης[14]. Έτσι, η διάταξη αυτή δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη να αναγνωρίζουν τα άγαμα ζευγάρια και δεν θα εφαρμόζεται παρά μόνο στις περιπτώσεις όπου η αναγνώριση αυτή έχει αποφασιστεί από τον εθνικό νομοθέτη.

Τέλος, μέσα στο ίδιο πνεύμα διευκόλυνσης της συγκέντρωσης της οικογένειας και συνεπώς της κυκλοφορίας του εργαζόμενου και της οικογενείας του σε ένα ενιαίο ευρωπαϊκό χώρο, η προϋπόθεση διάθεσης μιας κανονικής κατοικίας για την οικογένεια δεν περιλαμβάνεται πλέον στη νέα διατύπωση.

Για τα δικαιώματα των μελών της οικογένειας

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, σύμφωνα με την ομάδα υψηλού επιπέδου, η συγκέντρωση της οικογένειας αποσκοπεί επίσης στην ενσωμάτωση των μελών της οικογένειας στη χώρα υποδοχής. Αυτή η πλήρης και ουσιαστική ενσωμάτωση θα πρέπει επίσης να συνοδεύεται από νομική ενσωμάτωση.

Στην παρούσα κατάσταση του κοινοτικού δικαίου, τα μέλη της οικογένειας δεν διαθέτουν άμεσο δικαίωμα αλλά αυτά εξαρτώνται από την ιδιότητά τους των μελών της οικογένειας[15].

Θα πρέπει, κατά συνέπεια, να χορηγηθούν ίδια δικαιώματα τα μέλη της οικογένειας, διαφυλάσσοντας πάντα το δεσμό μεταξύ αυτών των δικαιωμάτων και της ιδιότητας του μέρους της οικογένειας.

---

14 Απόφαση Reed της 17ης Απριλίου 1986 (Υπόθεση C 59/85, Συλλ. σ. 1283).

15 Προαναφερθείσα απόφαση Lebon.

Πραγματικά, στο άρθρο 10.3 προβλέπεται ότι τα μέλη της οικογένειας που αφορούν οι προηγούμενες παράγραφοι δικαιούνται ίσης μεταχείρισης σε ό,τι αφορά όλα τα οικονομικά, φορολογικά, κοινωνικά, πολιτιστικά κ.λ.π. πλεονεκτήματα. Η νομολογία του Δικαστηρίου έχει σαφώς τονίσει ότι η ισότητα μεταχείρισης των μελών της οικογένειας αποτελεί δικαίωμα του εργαζομένου[16]. Εντούτοις, για να ενισχυθεί η νομική ασφάλεια και να καταστεί δυνατό στα μέλη της οικογένειας να επικαλούνται και να υπερασπίζονται τα συμφέροντά τους ενώπιον της διοίκησης και των δικαστηρίων, είναι σημαντικό να τους αναγνωριστεί άμεσα το δικαίωμα αυτό.

Το άρθρο 11 του κανονισμού τόσο στην παλιά του διατύπωση όσο και σε αυτή που προτείνεται περιείχε ήδη ένα ίδιο δικαίωμα της (του) συζύγου και των παιδιών να ασκούν μισθωτή οικονομική δραστηριότητα. Στη νέα διατύπωση διευκρινίζεται ότι το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει επίσης το δικαίωμα άσκησης μιας ανεξάρτητης δραστηριότητας. Το κενό αυτό δεν είχε εξάλλου καμία αιτιολόγηση.

Εξάλλου, σύμφωνα με την επέκταση του δικαιώματος στην συγκέντρωση της οικογένειας, το δικαίωμα άσκησης της οικονομικής δραστηριότητας που περιέχεται στο άρθρο 11 επεκτείνεται σε όλους τους δικαιούχους του άρθρου 10.

Ομοίως, το δικαίωμα πρόσβασης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση που προβλέπεται στο άρθρο 12 θα πρέπει να επεκταθεί σε όλους τους επωφελούμενους της συγκέντρωσης οικογένειας . Το δικαίωμα στην εκπαίδευση περιλαμβάνει, εννοείται, την πανεπιστημιακή και μη πανεπιστημιακή εκπαίδευση.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αυτά τα ίδια δικαιώματα διατηρούν έναν άμεσο δεσμό με την ιδιότητα του μέλους της οικογένειας. Το νέο κείμενο του άρθρου 10 επιτρέπει στα μέλη της οικογένειας να επικαλεστούν άμεσα τα δικαιώματά τους αλλά τους είναι πάντα απαραίτητο να αποδείξουν αυτή την ιδιότητα του μέλους της οικογένειας. Έτσι, τα δικαιώματα αυτά χάνονται όταν η ιδιότητα του μέλους της οικογένειας εξαφανίζεται.

Εντούτοις, η ένταξη που είναι επιθυμητή από το υφιστάμενο κοινοτικό δίκαιο, όπως αυτό ερμηνεύεται από το Δικαστήριο και ενισχύεται από νέες προτάσεις, δεν θα είχε έννοια αν αυτή η ένταξη μπορούσε να τερματίζεται απότομα και ολοκληρωτικά με τη λύση του γάμου. Πραγματικά, η(ο) σύζυγος που αντλεί το σύνολο των δικαιωμάτων της (του) από την έγγαμη κατάσταση θα μπορούσε να βρεθεί σε μία δραματική οικονομική, νομική και ηθική κατάσταση εάν έχανε όλα τα δικαιώματα σε περίπτωση διαζυγίου.

Αυτή η κατάσταση αβεβαιότητας μπορεί επίσης να επηρεάσει τα λοιπά μέλη της οικογένειας καθόσον το διαζύγιο προκαλεί συχνά μία προσωπική ρήξη μεταξύ των μελών της οικογένειας που μπορεί σοβαρά να επιδράσει από νομική άποψη σε αυτά τα μέλη των οποίων τα δικαιώματα εξαρτώνται αποκλειστικά από τον εργαζόμενο.

Για όλους αυτούς τους λόγους, κρίθηκε απαραίτητο να τερματιστεί η κατάσταση αυτή νομικής ανασφάλειας μετά από μία λογική περίοδο παραμονής που επιτρέπει να υποτεθεί ότι τα μέλη της οικογένειας και ιδίως η διαζευγμένη σύζυγος έχουν επιτύχει ένα σημαντικό επίπεδο ένταξης.

Το άρθρο 10.4 προβλέπει, σε περίπτωση λύσης του γάμου, ένα αυτόνομο δικαίωμα παραμονής για τα μέλη της οικογένειας μετά από περίοδο παραμονής τριών ετών. Ομοίως, το άρθρο 11 τελευταία παράγραφος προβλέπει ότι τα μέλη της οικογένειας διατηρούν το δικαίωμα εργασίας σε περίπτωση λύσης του γάμου. Οι διατάξεις αυτές

16 Ομοίως.

εφαρμόζονται αποκλειστικά στα μέλη της οικογένειας που δεν έχουν την υπηκοότητα κράτους μέλους. Πραγματικά, σε περίπτωση λύσης του γάμου, τα μέλη της οικογένειας που είναι υπήκοοι κράτους μέλους μπορούν να επωφεληθούν άμεσα των κοινοτικών κανόνων περί ελεύθερης κυκλοφορίας και δικαιώματος παραμονής.

Οι προϋποθέσεις για την άσκηση του δικαιώματος παραμονής περιέχονται στην πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας 68/360/ΕΟΚ.

Αυτή η νομική εξέλιξη βασίζεται στο άρθρο 48 και 49 της συνθήκης και αποτελεί απαραίτητη κορωνίδα της ελεύθερης κυκλοφορίας. Η νομολογία έχει σαφώς αναγνωρίσει τη σημασία της ενσωμάτωσης της οικογένειας για να καταστεί δυνατή η πραγματική άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας[17].

Η ένταξη μπορεί να εξεταστεί στην αυτόνομη διάστασή της προς όφελος των μελών της οικογένειας. Η ερμηνεία αυτή δεν είναι εξάλλου νέα στο βαθμό όπου ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1251/70 ως προς το δικαίωμα παραμονής αναγνωρίζει, από περισσοτέρων των 25 ετών, το δικαίωμα παραμονής των μελών της οικογένειας σε περίπτωση θανάτου του εργαζομένου και αυτό με βάση το άρθρο 49 της συνθήκης. Στην περίπτωση αυτή, η λύση του γάμου κατόπιν θανάτου του εργαζομένου δεν μεταφράζεται σε απώλεια των δικαιωμάτων των μελών της οικογένειας[18]που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας. Αντίθετα, το σύστημα που υφίσταται σήμερα χαρακτηρίζεται από κάποια έλλειψη συνοχής, καθόσον τα μέλη της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους μπορούν να διατηρήσουν το δικαίωμα παραμονής τους σε περίπτωση θανάτου του κοινοτικού συζύγου αλλά χάνουν αυτό το ίδιο δικαίωμα σε περίπτωση διαζυγίου. Εξάλλου θα πρέπει να σημειωθεί ότι η έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου έλαβε επίσης υπόψη την κατάσταση αυτή και σύστησε στην Επιτροπή να λάβει μέτρα υπέρ της(του) διαζευχθείσας(-έντος) συζύγου.

4. Υλικά δικαιώματα του εργαζομένου

Η αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 δεν επηρεάζει τα υλικά δικαιώματα του εργαζομένου. Πράγματι, είναι σαφές ότι αυτός επωφελείται του δικαιώματος σε ίση μεταχείριση στο κράτος μέλος υποδοχής. Κατά συνέπεια, τα υλικά δικαιώματα των εργαζομένων είναι τα ίδια με εκείνα των εθνικών εργαζομένων.

Εντούτοις, δεδομένου ότι η ισότητα μεταχείρισης δεν εφαρμόζεται πάντα πλήρως στα κράτη μέλη, θα πρέπει να ενισχυθεί το κείμενο των άρθρων του Τίτλου ΙΙ. Οι ακόλουθες προτάσεις περιλαμβάνουν ουσιαστικά τη νομολογία του Δικαστηρίου.

Οι τροποποιήσεις που προτείνονται στο άρθρο 7 δεν έχουν υλική επίπτωση επί των δικαιωμάτων, όπως αυτά είναι αναγνωρισμένα από τη νομολογία, αλλά παρέχουν σημαντικές διευκρινήσεις.

Στο άρθρο 7.1, στοιχεία όπως η ισότητα μεταχείρισης σε θέματα προϋποθέσεων ασφάλειας και υγιεινής, προστίθενται στο άρθρο. Το ίδιο ισχύει για τα μέτρα επαγγελματικής αναπροσαρμογής σε περίπτωση ακούσιας ανεργίας.

Το άρθρο 7.2 είναι διατυπωμένο με ακριβέστερο τρόπο ώστε να αντικατοπτρίζει τη νομολογία του Δικαστηρίου που έχει στόχο την πλήρη ενσωμάτωση του εργαζομένου σε όλα τα επίπεδα: οικονομικό, πολιτιστικό, ελευθέρου χρόνου, κοινωνικό, κ.λ.π.. Πραγματικά, για το Δικαστήριο, «πρέπει να εννοηθούν ως «κοινωνικά πλεονεκτήματα» όλα τα πλεονεκτήματα τα οποία συνδεόμενα ή όχι με μία σύμβαση απασχόλησης,

---

17 Απόφαση Echternach και Moritz της 15ης Μαρτίου 1989 (υποθέσεις C-389/87 και 390/87, Συλλ. σ. 723) και απόφαση Di Leo της 13ης Νοεμβρίου 1990 (υπόθεση C-32/75, Συλλ. σ. 1085).

18 Απόφαση Cristini της 30ής Σεπτεμβρίου 1975 (υπόθεση C-32/75, Συλλ. σ. 1085).

συνδέονται γενικά με τους εθνικούς εργαζόμενους, λόγω της αντικειμενικής τους ιδιότητας των εργαζομένων ή του απλού γεγονότος της κατοικίας τους στην εθνική επικράτεια και των οποίων η επέκταση στους εργαζομένους που είναι υπήκοοι άλλων κρατών μελών φαίνεται, ως εκ τούτου, κατάλληλη για να διευκολύνει την κινητικότητά τους στο εσωτερικό της Κοινότητας»[19]. Η νέα διατύπωση του άρθρου 7.2 αποσκοπεί στην κάλυψη αυτού του ορισμού του Δικαστηρίου.

Στο άρθρο 7.3, η έκφραση επαγγελματικά σχολεία αντικαταστάθηκε με την έκφραση «επαγγελματική κατάρτιση», που ανταποκρίνεται στη σημερινή κατάσταση σε θέματα κατάρτισης στα κράτη μέλη. Το άρθρο αυτό είναι θεμελιώδες σήμερα δεδομένης της σπουδαιότητας της δια βίου κατάρτισης για την διαρκή προσαρμογή των εργαζομένων στις βιομηχανικές αλλαγές και την εξέλιξη της τεχνολογίας.

Πραγματικά, το άρθρο 7.3 καλύπτει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο εργαζόμενος διακόπτει την επαγγελματική του ζωή για να βελτιώσει ή να συμπληρώσει την κατάρτισή του και τα επαγγελματικά του προσόντα. Είναι επίσης δυνατό να αποφασίσει ο εργαζόμενος να τροποποιήσει τον επαγγελματικό του προσανατολισμό κατόπιν βιομηχανικών αλλαγών στην αγορά της απασχόλησης. Κατά συνέπεια, η πρόσβαση χωρίς διακρίσεις στη κατάρτιση και κατ'ακολουθίαν στη συνεχή κατάρτιση αντιπροσωπεύει σε κάθε στιγμή ένα βασικό στοιχείο της απασχολησιμότητας και της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων. Η διάταξη αυτή εντάσσεται έτσι πλήρως στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση καθώς και στα συμπεράσματα της Διάσκεψης G8 για την απασχολησιμότητα[20]. Επιπλέον, η διάταξη αυτή περιλαμβάνει τη νομολογία του Δικαστηρίου η οποία αναγνώρισε, σε ότι αφορά το δικαίωμα στην επαγγελματική κατάρτιση ότι «ορισμένα δικαιώματα συνδεόμενα με την ιδιότητα του εργαζομένου είναι εγγυημένα για τους διακινούμενους εργαζόμενους έστω και αν αυτοί δεν κατέχουν πλέον θέση εργασίας»[21].

Τέλος, στο άρθρο 8, παράγραφος 1 που προτείνεται, η έννοια της άσκησης λειτουργήματος δημοσίου δικαίου αντικαθίσταται με την έκφραση «που συνεπάγεται την άσκηση δημόσιας εξουσίας και τη διαφύλαξη των γενικών συμφερόντων του κράτους και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης», ώστε να συμπεριληφθεί η νομολογία του Δικαστηρίου επί του άρθρου 48.4[22]. Πραγματικά, ο αποκλεισμός των εργαζομένων που είναι υπήκοοι κρατών μελών από τη διαχείριση οργανισμών δημοσίου δικαίου δεν μπορεί να έχει γενικό χαρακτήρα, όπως προέκυπτε από την προηγούμενη διατύπωση του άρθρου 8.1. Αποκλειστικά και μόνο εν όψει της ειδικής φύσης των καθηκόντων στο πλαίσιο οργανισμών δημοσίου δικαίου θα είναι δυνατός ο αποκλεισμός των εργαζομένων που προέρχονται από χώρες μέλη.

Η αρχή της ισοδυναμίας των καταστάσεων

Μία νέα παράγραφος 5 εισήχθη στο άρθρο 7. Η παράγραφος αυτή στοχεύει στην ενσωμάτωση της αρχής της ισοδυναμίας των καταστάσεων για επαγγελματικούς σκοπούς. Η αρχή αυτή βρίσκεται στην ίδια τη βάση της δημιουργίας ενός αληθινού χώρου της επαγγελματικής κινητικότητας. Πραγματικά, βάσει αυτής της αρχής, ο εργαζόμενος μπορεί να μετακινείται με «τις προσωπικές του και επαγγελματικές του αποσκευές» χωρίς να υφίσταται οικονομική ή επαγγελματική βλάβη ή απώλεια.

---

19 Απόφαση Schmid της 27ης Μαΐου 1993 (υπόθεση 310/91, Συλλ. σ. 3011) και απόφαση Meints της 27ης Νοεμβρίου 1997 (υπόθεση 57/96, Συλλ. σ. 6689).

20 Διάσκεψη Λονδίνου. Φεβρουάριος 1998.

21 Προαναφερθείσα απόφαση Cristini (σημείο 11) και απόφαση Lair της 21ης Ιουνίου 1988 (υπόθεση C-39/86, Συλλ. σ. 3161).

22 Βλέπε προαναφερθείσα απόφαση Lawrie-Blum.

Η εμπειρία που αντλήθηκε από την εφαρμογή του κανονισμού αποκάλυψε τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι για την επίτευξη του δικαιώματος σε ορισμένα κοινωνικά ή επαγγελματικά πλεονεκτήματα ως εκ του ότι οι νομοθετικές, ρυθμιστικές και διοικητικές διατάξεις δεν λαμβάνουν υπόψη για την απόκτηση του δικαιώματος παρά μόνο τα γεγονότα ή τα συμβάντα που έχουν λάβει χώρα στο εθνικό έδαφος.

Έτσι, ορισμένες φοροαπαλλαγές για προστατευόμενα τέκνα δεν χορηγούνται παρά μόνο αν τα παιδιά ανατρέφονται πραγματικά εντός της εθνικής επικράτειας· η αναγνώριση ετών αρχαιότητας για τη σταδιοδρομία στην δημοσιοϋπαλληλικό κλάδο γίνεται συναρτήσει των ετών στρατιωτικής θητείας εάν αυτή έχει πραγματοποιηθεί υπό την εθνική σημαία· η τελική κατάταξη ενός υπαλλήλου στη σταδιοδρομία του εξαρτάται από την αρχαιότητά του στην υπηρεσία αλλά μόνο στην εθνική δημόσια υπηρεσία.

Ως προς τα προαναφερθέντα παραδείγματα και άλλα που περιλαμβάνονται στη νομολογία, το Δικαστήριο εκφράστηκε σαφώς υπέρ της αναγνώρισης των ιδίων προσωπικών ή επαγγελματικών γεγονότων ή περιστάσεων που έχουν παραχθεί σε άλλα κράτη μέλη[23].

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η αρχή της ισοδυναμίας καταστάσεων θα έχει ιδιαίτερη εφαρμογή στις θέσεις απασχόλησης στον δημοσιοϋπαλληλικό κλάδο των κρατών μελών. Πραγματικά, σ΄αυτές τις θέσεις εργασίας, οι οποίες διέπονται από ισχυρότερους και αυστηρότερους κανονισμούς σε ορισμένα κράτη μέλη, οι συνθήκες απασχόλησης εξαρτώνται από μία ολόκληρη σειρά περιστάσεων σαφώς καθορισμένων από τους αντίστοιχους κανονισμούς και καταστατικά.

Πάντως, σε ορισμένες περιπτώσεις, είναι οι συλλογικές συμβάσεις εκείνες που θεσπίζουν τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των όρων απασχόλησης για τους δημόσιους υπαλλήλους. Αυτές οι συμβάσεις γενικά, όπως και τα καταστατικά, δεν περιέχουν παρά εθνικές αναφορές (π.χ. αναφορές στα εθνικά πτυχία, την εθνική κατάρτιση ή την εθνική στρατιωτική θητεία). Σε έναν μικρότερο βαθμό, οι συλλογικές συμβάσεις του ιδιωτικού τομέα μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν εθνικές αναφορές για την πρόσληψη και την αμοιβή των εργαζομένων.

Παραδείγματος χάριν στη δημόσια διοίκηση η στρατιωτική θητεία μπορεί να έχει επίδραση στην επαγγελματική κατάταξη του υπαλλήλου, καθόσον τα έτη εθνικής στρατιωτικής θητείας λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της αρχαιότητάς του. Αφετέρου, η δημόσια διοίκηση ενθαρρύνει και ανταμείβει πολύ συχνά τους υπαλλήλους που έχουν παρακολουθήσει μαθήματα κατάρτισης ή έχουν αποκτήσει ακαδημαϊκά προσόντα κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας. Αυτά τα ακαδημαϊκά προσόντα μπορούν λοιπόν να έχουν αντίκτυπο στην αμοιβή ή την προαγωγή των υπαλλήλων. Τέλος, συμβαίνει συχνά για την ίδια την πρόσβαση στους διαγωνισμούς, να έχουν μεγάλη σημασία τα ακαδημαϊκά και επαγγελματικά προσόντα των υποψηφίων.

---

23 Απόφαση Ugliola της 15ης Οκτωβρίου 1969 (υπόθεση C-15/69, Συλλ. σ. 363), υπόθεση Scholz της 23ης Φεβρουαρίου 1994 (υπόθεση C-419/92, Συλλ. σ. 505), υπόθεση Βουγιούκας της 22ας Νοεμβρίου 1995 (υπόθεση C-443/93, Συλλ. σ. 4033), υπόθεση Schφning της 15ης Ιανουαρίου 1998 (υπόθεση C-15/96, μη δημοσιευθείσα), απόφαση Επιτροπής/Ελλάδας της 12ης Μαρτίου 1998 (μη εισέτι δημοσιευθείσα).

Εντούτοις, η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ουσιαστικά αν οι διακινούμενοι εργαζόμενοι δεν μπορούν να επωφεληθούν στον ίδιο βαθμό με τους υπηκόους της χώρας υποδοχής των ακαδημαϊκών, επαγγελματικών ή προσωπικών τους προσόντων (στρατιωτική θητεία) που έχουν αποκτηθεί σε άλλα κράτη μέλη για την εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους. Οι οδηγίες που αποσκοπούν στην επαγγελματική αναγνώριση των προσόντων δεν είναι ικανοποιητικές για το σκοπό αυτό. Οι οδηγίες αυτές δεν εφαρμόζονται παρά μόνο για την πρόσβαση σε επαγγέλματα που είναι κανονιστικά ρυθμισμένα από τις δύο πλευρές και δεν εφαρμόζονται στην αναγνώριση των επαγγελματικών (ή ατομικών) προσόντων που δεν είναι απαραίτητα για την πρόσβαση στο επάγγελμα αλλά τα οποία μπορούν να βελτιώσουν τις συνθήκες άσκησης ενός επαγγέλματος. Έτσι, ένας εργαζόμενος θα μπορεί να διεκδικήσει την εφαρμογή μιας οδηγίας για την επαγγελματική αναγνώριση των προσόντων του ώστε να έχει πρόσβαση σε ένα κανονιστικά ρυθμισμένο επάγγελμα αλλά δεν θα μπορεί να διεκδικήσει την εφαρμογή αυτής για την εξέλιξη στη σταδιοδρομία του εάν διαθέτει και άλλα επαγγελματικά ή ακαδημαϊκά προσόντα

Το άρθρο 7.5 που προτείνεται αποσκοπεί, κατά συνέπεια, στην διόρθωση της κατάστασης αυτής, η οποία εξάλλου αποτελεί το αντικείμενο μεγάλου αριθμού παραπόνων προς την Επιτροπή και επερωτήσεων προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το κείμενο είναι κατ΄ανάγκη γενικό καθόσον η τυπολογία των πρακτικών καταστάσεων είναι πολύ ποικίλη. Εξάλλου, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ουσιαστική εφαρμογή της αρχής αυτής αποτελεί ζήτημα πολιτικής βούλησης των κρατών μελών. Η αμοιβαία εμπιστοσύνη δύσκολα μπορεί να επιβληθεί μέσω κανονιστικών διατάξεων. Έτσι εναπόκειται στις εθνικές αρχές και στους κοινωνικούς εταίρους για τις συλλογικές συμβάσεις, να υιοθετήσουν μία ανοικτή και ευέλικτη στάση έναντι των διακινουμένων εργαζομένων και των επαγγελματικών και προσωπικών περιστάσεων που τους επηρεάζουν και παράγονται σε ένα άλλο κράτος μέλος.

Η τεχνική αυτή αφομοίωσης των καταστάσεων δεν είναι νέα για τα κράτη μέλη καθόσον χρησιμοποιείται ευρέως στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71[24] για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης (άθροιση των ασφαλιστικών περιόδων, απασχόλησης και διαμονής για την απόκτηση του δικαιώματος και τον υπολογισμό των παροχών κοινωνικής ασφάλισης).

Οι διασυνοριακοί εργαζόμενοι

Η προβληματική των διασυνοριακών εργαζομένων υπερβαίνει εκείνη των διακινούμενων εργαζομένων γενικά, καθόσον συχνά υπόκεινται σε δύο νομικά συστήματα και όχι σε ένα όπως ο εργαζόμενος που διαμένει στη χώρα απασχόλησης. Εντούτοις, είναι αναμφισβήτητο ότι ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 έχει εφαρμογή στους διασυνοριακούς εργαζόμενους. Ο κανονισμός το αναγνωρίζει στις αιτιολογικές του σκέψεις και το Δικαστήριο έχει σαφώς αποφανθεί προς την κατεύθυνση αυτή[25].

Πάντως, το φορολογικό και κοινωνικό καθεστώς των διασυνοριακών εργαζομένων παρουσιάζει ειδικές δυσχέρειες οι οποίες δεν είναι κοινές για τους λοιπούς εργαζομένους, που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68, οι οποίοι έχουν ασκήσει το δικαίωμά τους για ελεύθερη κυκλοφορία. Η νομολογία του Δικαστηρίου έχει σαφώς επιτρέψει τη διευκρίνιση του νομικού καθεστώτος των

---

24 ΕΕ L 149, 5.7.1971.

25 Προαναφερθείσα απόφαση Meints.

διασυνοριακών εργαζομένων, ιδίως σε φορολογικά θέματα[26] και σε ό,τι αφορά τα κοινωνικά πλεονεκτήματα[27] και την κοινωνική ασφάλιση[28].Παρά τη νομολογία, η νομική κατάσταση είναι αβέβαιη στο βαθμό που τα κράτη μέλη δεν είναι πάντα σε θέση από νομική άποψη και από πλευράς διοικητικής τους οργάνωσης να αντιμετωπίσουν την κατάσταση των εργαζομένων που διαμένουν σε άλλο κράτος μέλος, όπου έχουν το κέντρο των προσωπικών και οικογενειακών τους συμφερόντων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπογράμμισε επίσης τη σημασία της διασυνοριακής εργασίας (έκθεση Van Lancker), αναγνωρίζοντας συγχρόνως ότι η αναλογία των διασυνοριακών εργαζομένων σε σχέση με το σύνολο των εργαζομένων στην Ευρώπη παραμένει πολύ χαμηλή (0,5%). Εντούτοις, η διασυνοριακή εργασία παρουσιάζει αναμφισβήτητο πολιτικό ενδιαφέρον στο βαθμό όπου αυτή μπορεί να χρησιμεύσει ως βαρόμετρο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και συγκεκριμένα σε ό,τι αφορά τη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς της απασχόλησης (έκθεση Van Lancker).

Η ομάδα υψηλού επιπέδου που προεδρεύεται από την κα Simone Veil αφιέρωσε ένα μέρος της τελικής της έκθεσης στο ζήτημα των διασυνοριακών εργαζομένων. Για την ομάδα, επιβάλλεται η θέσπιση κοινοτικών κανόνων για τη ρύθμιση του ζητήματος των μονίμων και μη κατοίκων, δεδομένου ότι οι συμφωνίες περί διπλής φορολόγησης μεταξύ των κρατών μελών δεν είναι σε θέση να επιλύσουν όλα τα προβλήματα.

Για να υπάρξει ανταπόκριση σ΄αυτά τα αιτήματα, προβλέπεται στο άρθρο 7Α να γίνει αναφορά στην κατάσταση του διασυνοριακού εργαζόμενου. Η διάταξη αυτή, η οποία έχει κατ΄ανάγκη γενικό χαρακτήρα αποτελεί μία βάση για την ενίσχυση της νομικής ασφάλειας του διασυνοριακού εργαζομένου. Πραγματικά, ένα από τα κυριότερα ζητήματα που τίθενται είναι ο προσδιορισμός των πλεονεκτημάτων και ωφελημάτων στα οποία έχει δικαίωμα ο διασυνοριακός εργαζόμενος βάσει της νομοθεσίας της χώρας απασχόλησης, που γενικά έχει μελετηθεί για τους εργαζόμενους οι οποίοι είναι μόνιμοι κάτοικοι αυτής. Ως κανόνας θεωρείται ότι ένας διασυνοριακός εργαζόμενος θα έπρεπε να απολαμβάνει των ιδίων πλεονεκτημάτων με έναν εργαζόμενο που είναι μόνιμος κάτοικος της χώρας[29].

Εντούτοις, σε ορισμένες περιστάσεις, θα είναι απαραίτητο να ελεγχθεί κατά πόσον οι καταστάσεις ενός εργαζομένου που είναι μόνιμος κάτοικος και ενός εργαζομένου που δεν είναι μόνιμος κάτοικος είναι αντικειμενικά συγκρίσιμες. Αυτό θα ισχύει ειδικότερα για ορισμένα φορολογικά οφέλη[30]. Ο προσδιορισμός της αντικειμενικής συγκρισιμότητας των καταστάσεων είναι ασφαλώς ζήτημα αντικειμενικών γεγονότων. Η σύσταση της Επιτροπής της 21 Δεκεμβρίου 1993 «περί της φορολόγησης ορισμένων εισοδημάτων που αποκτώνται από τους μη μονίμους κατοίκους σε ένα κράτος μέλος» θα έπρεπε να χρησιμεύσει ως βάση για την ερμηνεία αυτή.

Πάντως, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το άρθρο 7Α δεν είναι του τύπου που θα μπορούσε να επηρεάσει το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 ο οποίος αποσκοπεί στον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Όντως, οι διατάξεις του κανονισμού αυτού (ειδικός νόμος) επικρατούν του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 (γενικός νόμος) και θα πρέπει να σημειωθεί ότι σε ορισμένες

---

26 Απόφαση Biehl της 8ης Μαΐου 1990 (υπόθεση C-175/88, σ. 1779), απόφαση Schumacker της 14ης Φεβρουαρίου 1995 (υπόθεση C-279/93, απόφαση Wielockx της 11ης Αυγούστου 1995 (υπόθεση C-80/94, Συλλ. σ. 2493).

27 Προαναφερθείσα απόφαση Meints.

28 Απόφαση Miethe της 12ης Ιουνίου 1986 (υπόθεση 1/85, Συλλ. σ. 1837).

29 Βλέπε απόφαση του Δικαστηρίου σχετικά με την υπόθεση Meints.

30 Βλέπε τη νομολογία στις υποθέσεις Biehl και Schumacher (προαναφερθείσες αποφάσεις).

περιπτώσεις, ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 εγγυάται για τους διασυνοριακούς εργαζόμενους, τα πλεονεκτήματα του κράτους παραμονής μάλλον παρά τα πλεονεκτήματα του κράτους απασχόλησης. Το άρθρο 42.2 του κανονισμού 1612/68 αναγνωρίζει εξάλλου ότι οι διατάξεις του κανονισμού αυτού δεν θίγουν τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 51 της συνθήκης.

II: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 68/360/ΕΟΚ

1. Αναζητούντες θέση εργασίας και ασκούμενοι

Ένας από τους σημαντικούς σκοπούς της τροποποίησης της οδηγίας είναι η διευκόλυνση του δικαιώματος εισόδου και παραμονής των αναζητούντων θέση απασχόλησης. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου[31], είναι αναμφισβήτητο το δικαίωμα στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται το δικαίωμα παραμονής για την αναζήτηση εργασίας. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 αποσκοπεί στην αποτύπωση αυτής της νομικής πραγματικότητας στη νομοθεσία. Η οδηγία 68/360/ΕΟΚ θα πρέπει να τροποποιηθεί προς στην ίδια κατεύθυνση.

Έτσι, στο άρθρο 2, παράγραφος 1, διευκρινίζεται ότι η ελεύθερη κυκλοφορία συνεπάγεται επίσης το δικαίωμα εγκατάλειψης της επικράτειας των κρατών μελών για την αναζήτηση θέσης απασχόλησης σε ένα άλλο κράτος μέλος ή για την εκτέλεση εκεί μιας περιόδου επαγγελματικής άσκησης.

Προς αυτή τη κατεύθυνση, προστέθηκε στο άρθρο 8, παράγραφος 1, ένα νέο εδάφιο δ) το οποίο προβλέπει ότι τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν το δικαίωμα παραμονής στον αναζητούντα θέση εργασίας χωρίς να είναι απαραίτητη η κατοχή άδειας παραμονής. Αυτό το δικαίωμα παραμονής αναγνωρίζεται αυτόματα για τους αναζητούντες εργασία για διάρκεια έξη μηνών. Το δικαίωμα παραμονής διατηρείται πέραν της περιόδου αυτής στο βαθμό που αυτός αναζητεί ενεργά απασχόληση και έχει εύλογες πιθανότητες να βρει μία τέτοια θέση. Η διάταξη αυτή βασίζεται άμεσα στη νομολογία του Δικαστηρίου σε θέματα αναζητούντων θέση εργασίας [32]

Αφετέρου, η σημερινή αγορά εργασίας δεν επιτρέπει πάντα μία άμεση σταθερότητα στην απασχόληση. Κατά συνέπεια, η έναρξη του επαγγελματικού βίου σε ένα κράτος μέλος μπορεί να οδηγήσει ένα εργαζόμενο να καταλαμβάνει προσωρινές θέσεις εργασίας διακοπτόμενες από περιόδους ανεργίας. Για να αποφευχθούν τα διοικητικά προβλήματα που μπορεί να θέσει αυτό το είδος κατάστασης, θα πρέπει να προβλεφθεί στο άρθρο 6, παράγραφος 4 ότι ο εργαζόμενος, υπήκοος κράτους μέλους, ο οποίος διαθέτει ήδη προσωρινή άδεια παραμονής, έχει το δικαίωμα αυτόματης ανανέωσης αυτής έστω και αν βρίσκεται σε κατάσταση ανεργίας και στο βαθμό που συνεχίζει να αναζητά θέση απασχόλησης.

Είναι επίσης σημαντικό να προβλεφθεί ότι όταν ο αναζητών θέση εργασίας έχει αποκτήσει το δικαίωμα σε παροχές ανεργίας, η άδεια παραμονής του θα πρέπει να ισχύει κατά τη διάρκεια ισχύος του δικαιώματος αυτού. Πραγματικά, σε τέτοια περίπτωση, ο άνεργος που αναλαμβάνεται από το γραφείο ευρέσεως εργασίας ανήκει πάντα στην εθνική αγορά απασχόλησης έστω και αν βρίσκεται σε κατάσταση αναζήτησης θέσης εργασίας και πρέπει λοιπόν να επωφελείται του δικαιώματος παραμονής.

---

31 Βλέπε προαναφερθείσες αποφάσεις Antonissen και Επιτροπής/Βελγίου.

32 Βλέπε αποφάσεις Antonissen και Επιτροπής/Βελγίου που προαναφέρθηκαν.

Τέλος, θα πρέπει να καταργηθεί η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 7. Όντως, ένας εργαζόμενος ο οποίος κατέχει τίτλο παραμονής πέντε ετών βρίσκεται σε κατάσταση κατά την οποία το κοινοτικό δίκαιο υποθέτει ότι έχει πρόθεση μόνιμης εγκατάστασης στο κράτος μέλος υποδοχής. Το γεγονός ότι έχασε τη θέση εργασίας του δεν σημαίνει ότι παύει να ισχύει η υπόθεση αυτή. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να εκτιμηθεί ότι ένας τέτοιος εργαζόμενος αποτελεί πάντοτε μέρος της εθνικής αγοράς απασχόλησης. Υπό αυτές τις συνθήκες, δεν μπορεί να περιοριστεί η διάρκεια της ανανέωσης της άδειας παραμονής του.

Αφετέρου, το άρθρο 2, παράγραφος 1 όπως προτείνεται εδώ, αναφέρεται επίσης σε ασκούμενους. Ομοίως, στο άρθρο 4, παράγραφος 3, εδάφιο β), προβλέπεται ότι μία βεβαίωση περί περιόδου επαγγελματικής άσκησης είναι επαρκής για την έκδοση άδειας παραμονής. Όντως, όπως το τόνισε η Επιτροπή στο Πράσινο Βιβλίο «Εκπαίδευση, κατάρτιση και έρευνα, τα εμπόδια στην διακρατική κινητικότητα», θα πρέπει να βελτιωθεί η διοικητική κατάσταση των ασκουμένων. Η συνεχιζόμενη κατάρτιση και η επαγγελματική μαθητεία με σκοπό την επαγγελματική αναπροσαρμογή ή αναπροσανατολισμό αποτελούν ουσιώδη στοιχεία μιας ενεργού πολιτικής της απασχόλησης που στοχεύει στην προπαρασκευή των εργαζομένων για τις βιομηχανικές αλλαγές του μέλλοντος. Με αυτές τις συνθήκες, είναι ουσιώδες να εξαλειφθούν οι διοικητικοί φραγμοί και η νομική ανασφάλεια που διέπει συχνά την ελεύθερη κυκλοφορία των ασκουμένων, το καθεστώς των οποίων, ευρισκόμενο μεταξύ σπουδαστή και εργαζόμενου, δεν έχει τη στιγμή αυτή καθοριστεί. Η συμπερίληψη των ασκουμένων στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 δεν επηρεάζει το φορολογικό και κοινωνικό τους καθεστώς το οποίο ανήκει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Η συμπερίληψη αυτή αποσκοπεί αποκλειστικά στη διευκόλυνση του δικαιώματος παραμονής τους και στη διασφάλιση της ισότητας μεταχείρισης σε σχέση με τους εθνικούς ασκουμένους.

2. Τα μέλη της οικογένειας

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 όπως τροποποιήθηκε, εισάγει σημαντικές τροποποιήσεις στο οικογενειακό καθεστώς του διακινουμένου εργαζόμενου, αναγνωρίζοντας συγχρόνως τα άμεσα και ατομικά δικαιώματα των μελών της οικογένειας. Οι αλλαγές αυτές θα πρέπει λοιπόν να ενσωματωθούν στην οδηγία 68/360/ΕΟΚ.

Επί της συγκέντρωσης της οικογένειας

Οι τροποποιήσεις που έγιναν στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 σκοπούν στην ενίσχυση του εύρους εφαρμογής του δικαιώματος για συγκέντρωση της οικογένειας καθώς και στην κατάργηση της προϋπόθεσης ηλικίας για τους κατιόντες και της προϋπόθεσης να είναι προστατευόμενο μέλος για τους ανιόντες και τους κατιόντες. Επιπλέον, στα μέλη της οικογένειας που ήταν προστατευόμενα μέλη ή ζούσαν κάτω από τη στέγη του εργαζόμενου στη χώρα προέλευσης αναγνωρίζεται το δικαίωμα για συγκέντρωση της οικογένειας. Οι αλλαγές αυτές περιέχονται στο άρθρο 4 παράγραφος 3, εδάφιο ε).

Τέλος, και στο ίδιο πνεύμα διευκόλυνσης της οικογενειακής προσέγγισης, μια νέα παράγραφος 3, προτείνεται στο άρθρο 3. Η διάταξη αυτή αποσκοπεί στην διευκόλυνση της επίτευξης θεώρηση διαβατηρίου για τα μέλη της οικογένειας που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας και τα οποία κατοικούν ήδη κατά τρόπο κανονικό και μόνιμο σε ένα κράτος μέλος της Ένωσης. Για αυτά τα μέλη της οικογένειας, το δικαίωμα κυκλοφορίας στο εσωτερικό της Ένωσης αν και αποκλειστικά με την ιδιότητά τους των μελών της οικογένειας, απορρέει απευθείας από το κοινοτικό δίκαιο. Η απαίτηση θεώρησης

διαβατηρίου δεν είναι πλέον πλήρως απαραίτητη και σε κάθε περίπτωση αυτή η θεώρηση διαβατηρίου δεν έχει παρά αξία δήλωσης και δεν θεμελιώνει το ίδιο το δικαίωμα. Κατά συνέπεια, αυτά τα μέλη της οικογένειας, αν χρειάζονται θεώρηση διαβατηρίου, θα πρέπει να μπορούν να αποκτήσουν στο κράτος μέλος διαμονής ή σε εκείνο όπου πρόκειται να εγκατασταθούν με τον εργαζόμενο. Ειδικότερα, είναι σημαντικό να αποφεύγεται η περίπτωση κατά την οποία τα μέλη της οικογένειας που κατοικούν ήδη κανονικά σε ένα κράτος μέλος να υποχρεούνται να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους για να προμηθευτούν θεώρηση παραμονής όταν μετακινούνται από το ένα κράτος μέλος στο άλλο μαζί με έναν εργαζόμενο.

Η πρόταση αυτή που αφορά τις θεωρήσεις διαβατηρίου βασίζεται σε μία ρεαλιστική προσέγγιση η οποία λαμβάνει υπόψη τεχνικά προβλήματα συνδεόμενα με την κατάργηση των θεωρήσεων διαβατηρίου. Εντούτοις, αυτή δεν αντιτίθεται στο συλλογισμό ότι η Επιτροπή έχει δεσμευτεί ως προς την πιθανότητα να προτείνει στο μέλλον την καθολική κατάργηση της θεώρησης διαβατηρίου για τα μέλη της οικογένειας των εργαζομένων που είναι υπήκοοι κράτους μέλους. Πραγματικά, όπως προαναφέρθηκε, γι' αυτά τα μέλη της οικογένειας, το δικαίωμα παραμονής απορρέει απευθείας από το κοινοτικό δίκαιο στο βαθμό όπου έχουν δικαίωμα σε συγκέντρωση της οικογένειας.

Επί του αυτονόμου δικαιώματος παραμονής των μελών της οικογένειας

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 στη νέα του διατύπωση στοχεύει στην αναγνώριση ενός αυτόνομου δικαιώματος παραμονής για τα μέλη της οικογένειας που έχουν διαμείνει με τον εργαζόμενο σύμφωνα με το άρθρο 10 σε περίπτωση λύσης του γάμου. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, αυτό το αυτόνομο δικαίωμα παραμονής για τα μέλη της οικογένειας που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας βασίζεται νομικά στο άρθρο 49 και αποτελεί την απαραίτητη κορωνίδα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων. Πράγματι, η ελεύθερη κυκλοφορία, με την παρούσα κατάσταση ανάπτυξης του κοινοτικού δικαίου, περιλαμβάνει ένα αδιαμφισβήτητο στοιχείο κοινωνικής ένταξης της οικογένειας του εργαζόμενου. Η μετακίνηση του εργαζόμενου, κατά την άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας, αποτελεί μία όχι μόνο επαγγελματικού και οικονομικού χαρακτήρα απόφαση αλλά επίσης οικογενειακού. Υπό αυτές τις συνθήκες τα μέλη της οικογένειας δεν μπορούν να θεωρούνται επ΄αόριστον ως «εξαρτήματα» του εργαζόμενου και ιδίως σε περίπτωση οικογενειακής ρήξης προκαλούμενης από την λύση του γάμου.

Το νέο άρθρο 4Α, το οποίο προτείνεται θεσπίζει τις προϋποθέσεις για την άσκηση αυτού του αυτονόμου δικαιώματος των μελών της οικογένειας.

Η διάταξη αυτή στοχεύει στα μέλη της οικογένειας που δεν έχουν την υπηκοότητα ενός κράτους μέλους και θα ευρίσκοντο χωρίς καμία προστασία σε ό,τι αφορά το δικαίωμα παραμονής σε περίπτωση λύσης του γάμου (η(ο) σύζυγος που δεν έχει υπηκοότητα κράτους μέλους και τα μέλη της οικογένειας χωρίς υπηκοότητα κράτους μέλους που είχαν επωφεληθεί του άρθρου 10 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68). Για τα μέλη της οικογένειας που είναι υπήκοοι κράτους μέλους, σε περίπτωση λύσης του γάμου, το δικαίωμα παραμονής είναι εξασφαλισμένο από τους κατάλληλους κανόνες που εφαρμόζονται στους εργαζόμενους, ανενεργούς ή σπουδαστές κατά περίπτωση.

Έτσι, για την αναγνώριση του δικαιώματος παραμονής σε περίπτωση διαζυγίου, το άρθρο 4Α επιβάλλει μία προϋπόθεση επαρκών οικονομικών πόρων καθώς και ασφάλισης ασθενείας στα μέλη της οικογένειας που δεν ασκούν οικονομική δραστηριότητα. Για τα μέλη της οικογένειας που ασκούν μισθωτή οικονομική δραστηριότητα, οι όροι παραμονής είναι οι ίδιοι με εκείνους που ισχύουν για τους κοινοτικούς εργαζόμενους στο βαθμό όπου οι διατάξεις της οδηγίας 68/360/ΕΟΚ έχουν εφαρμογή σε αυτούς.

Πρέπει να σημειωθεί ότι αυτή η νομική εξέλιξη αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της πολιτικής ένταξης των νομίμων μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτή η πολιτική προτεραιότητα έχει σαφώς συμπεριληφθεί από την Επιτροπή στην Ανακοίνωσή της 23ης Φεβρουαρίου 1994 σχετικά με τις πολιτικές μετανάστευσης και περί ασύλου[33]. Σ'αυτή την Ανακοίνωση, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι «η ένταξη συνίσταται στην προσφορά στους διακινούμενους εργαζόμενους και τους κατιόντες αυτών της δυνατότητας να ζουν κανονικά στη χώρα υποδοχής». Περαιτέρω, η Επιτροπή αναφέρει:

«124. Κάθε επιτυχημένη πολιτική ένταξης θα πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνει περισσότερα στοιχεία. Το πρώτο ουσιώδες στοιχείο είναι η προοπτική επίτευξης της ασφάλειας του καθεστώτος του μονίμου κατοίκου. Η ασφάλεια παραμονής και το καθεστώς του μονίμου κατοίκου για όλους εκείνους που ικανοποιούν κριτήρια σταθερότητας αποτελούν ουσιώδεις προϋποθέσεις για μια επιτυχημένη ένταξη ....»

Κατά συνέπεια, η νομική ασφάλεια των μελών της οικογένειας, ανεξάρτητα της υπηκοότητάς τους, θα πρέπει να θεωρείται ως στόχος όχι μόνο νομικός, βασισμένος στο άρθρο 48 αλλά επίσης πολιτικός και κοινωνικός. Είναι σαφές, εντούτοις, ότι στην παρούσα κατάσταση του κοινοτικού δικαίου, οι υπήκοοι τρίτων χωρών δεν έχουν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και οι τροποποιήσεις που γίνονται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την οδηγία 68/360/ΕΟΚ δεν είναι τέτοιας μορφής ώστε να θεσπίσουν ένα τέτοιο δικαίωμα.

3. Ενίσχυση του δικαιώματος παραμονής και ελάφρυνση των διοικητικών διαδικασιών

Το Δικαστήριο έχει αναγνωρίσει κατ'επανάληψη ότι τα διοικητικά έγγραφα δεν έχουν αξία θέσπισης ως προς το δικαίωμα παραμονής. Κατά συνέπεια, είναι σημαντικό να ελαφρυνθούν οι διοικητικές διαδικασίες ώστε να αποφευχθεί η παρεμβολή εμποδίων από αυτές στην ουσιαστική άσκηση του δικαιώματος.

Το άρθρο 6, παράγραφος 1, β), προβλέπει ότι η άδεια παραμονής ισχύος τουλάχιστον 5 ετών είναι αυτόματα ανανεώσιμη. Προτείνεται, μεριμνώντας για ενίσχυση της ασφάλειας του διακινουμένου εργαζομένου και της οικογενείας του σε ό,τι αφορά την παραμονή τους, να προβλεφθεί η ανανέωση ανά περιόδους 10 ετών. Ορισμένα κράτη μέλη χορηγούν ήδη δελτία παραμονής ισχύος 10 ετών.

Το άρθρο 6, παράγραφος 2 συμπληρώθηκε για να προβλέπει, τόσο για κοινωνικούς όσο και για νομικούς λόγους, ότι οι δικαιολογημένες διακοπές της παραμονής για ιατρικούς λόγους, λόγους μητρότητας, σπουδών ή απόσπασης δεν θίγουν το δικαίωμα παραμονής.

---

33 COM(94) 23 τελικό.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ομάδας υψηλού επιπέδου, το άρθρο 6, παράγραφος 3, τελευταίο εδάφιο περιέχει μία σημαντική καινοτομία. Το άρθρο αυτό προβλέπει τη χορήγηση άδειας παραμονής 5 ετών όταν ο εργαζόμενος κατέχει, επί περίοδο 18 μηνών, περισσότερες θέσεις εργασίας στη διάρκεια των οποίων είναι μικρότερη του ενός έτους. Πραγματικά, το ισχύον τη στιγμή αυτή σύστημα υποχρεώνει τον εργαζόμενο να προμηθεύεται νέα άδεια παραμονής κάθε φορά που προσλαμβάνεται για περίοδο μικρότερη του ενός έτους. Έτσι, ένας εργαζόμενος θα μπορούσε να συγκεντρώσει επί σειρά ετών παραμονής στη χώρα προσωρινές άδειες παραμονής χωρίς ποτέ να αποκτά δικαίωμα σε άδεια 5 ετών ανανεώσιμη εκτός και αν υπογράψει σύμβαση αορίστου διάρκειας. Η απαίτηση προϋπηρεσίας επί 12 μήνες σε περίοδο 18 μηνών που περιέχεται στο νέο άρθρο αποσκοπεί στην αποφυγή του συνυπολογισμού βραχειών περιόδων εργασίας διακοπτόμενων από μεγάλα χρονικά κενά.

Στο άρθρο 9 παράγραφος 3, προβλέπεται ότι τα κράτη μέλη θα προσεγγίσουν τις διοικητικές τους διαδικασίες για τη χορήγηση αδειών παραμονής, προς εκείνες που ισχύουν για τα εθνικά έγγραφα ταυτότητας. Αυτή η διοικητική προσέγγιση, η οποία θα μπορούσε ήδη να ελαφρύνει τις γραφειοκρατικές δεσμεύσεις, θα είχε επιπλέον το πλεονέκτημα να ενισχύει το αίσθημα των πολιτών ότι ανήκουν στην Ευρώπη και τη συνειδητοποίηση της ιδιότητας του ευρωπαίου πολίτη..

Μέσα στο ίδιο πνεύμα ενίσχυσης της προβολής της ιδιότητας του ευρωπαίου πολίτη, προτείνεται η τροποποίηση στο άρθρο 4, της ονομασίας της άδειας παραμονής θεσπίζοντας την έκφραση «άδεια παραμονής πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Το παράρτημα της οδηγίας τροποποιείται προς την ίδια κατεύθυνση.

Τέλος ένας κοινοτικός εργαζόμενος ή τα μέλη της οικογενείας του μπορούν να απολέσουν το δικαίωμα παραμονής τους σε περίπτωση εφαρμογής μέτρων που βασίζονται σε θέματα δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας. Δεδομένου ότι η αναθεώρηση του δικαιώματος παραμονής και μεταχείρισης των εργαζομένων και των οικογενειών τους που αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας πρότασης αποσκοπεί στην πλήρη ενσωμάτωση αυτών στο κράτος μέλος υποδοχής, προτείνεται ο περιορισμός της εφαρμογής των μέτρων απέλασης.

Έτσι, μια δεύτερη παράγραφος προστίθεται στο άρθρο 10, με σκοπό τον περιορισμό της εφαρμογής των μέτρων απέλασης στις περιπτώσεις όπου το υπόψη πρόσωπο είναι πλήρως ενταγμένο στο κράτος μέλος υποδοχής και διαθέτει ιδιαίτερους κοινωνικούς, πολιτιστικούς και οικογενειακούς δεσμούς με το κράτος μέλος παραμονής.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 49,

την πρόταση της Επιτροπής[34],

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής[35],

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189Β της συνθήκης[36],

Εκτιμώντας:

(1) ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η νομική κατάσταση των εργαζομένων των κρατών μελών οι οποίοι διακινούνται στο εσωτερικό της Κοινότητας για λόγους απασχόλησης και των μελών της οικογενείας τους προσαρμόζεται στην εξέλιξη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης·

(2) ότι το άρθρο 8 της συνθήκης εγκαθίδρυσε την ιδιότητα του πολίτη της Ένωσης και η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων χωρίς εμπόδια συνιστά ουσιώδες στοιχείο αυτής της ιδιότητας του πολίτη·

(3) ότι η ευρωπαϊκή συμβολή στις εθνικές πολιτικές της απασχόλησης, όπως έχει αναγνωριστεί στο ψήφισμα του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 1997 σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση για το 1998[37], απαιτεί την πλήρη κινητικότητα των εργαζομένων· ότι η κινητικότητα συνιστά σημαντικό στοιχείο για τη διευκόλυνση της προσαρμοστικότητας και της δυνατότητος απασχόλησης των εργαζομένων, διευκολύνοντάς τους την πρόσβαση στην κατάρτιση σε άλλα κράτη μέλη καθώς και την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας σε άλλα κράτη μέλη·

(4) ότι είναι απαραίτητο να γίνει προσαρμογή των διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 του Συμβουλίου[38], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2434/92[39], στο νέο κοινωνικοοικονομικό και πολιτικό πλαίσιο της Κοινότητας και είναι σημαντικό να ενσωματωθούν στη νομοθεσία οι αρχές της νομολογίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·

34

35

36

37 ΕΕ C 30, 28.1.1998, σ. 1.

38 ΕΕ L 257, 19.10.1962, σ. 2.

39 ΕΕ L 245, 26.8.1992, σ. 1.

(5) ότι οι διακρίσεις που στηρίζονται στο φύλο, τη φυλετική ή εθνική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, μια αναπηρία, την ηλικία ή τον γενετήσιο προσανατολισμό συνιστούν εμπόδιο στην άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και των μελών της οικογενείας τους· ότι η ένταξη των εργαζομένων που ασκούν το δικαίωμά τους σε ελεύθερη κυκλοφορία και των οικογενειών τους στο κράτος υποδοχής μπορεί να παρεμποδιστεί σε μεγάλο βαθμό από αυτές τις διακρίσεις και είναι κατά συνέπεια ουσιώδες να απαγορευτούν αυτές οι διακρίσεις στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68·

(6) ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων συνεπάγεται την πλήρη και αποτελεσματική ένταξη του διακινούμενου εργαζομένου και των μελών της οικογενείας του· ότι η συγκέντρωση της οικογένειας θα πρέπει να επεκταθεί ώστε να αποφευχθεί η περίπτωση κατά την οποία η οικογενειακή εστία του εργαζόμενου που ασκεί το δικαίωμά του σε ελεύθερη κυκλοφορία διασπάται από την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας·

(7) ότι η ένταξη των μελών της οικογένειας δεν μπορεί να είναι πλήρης χωρίς πραγματική νομική ένταξη· ότι είναι λοιπόν αναγκαίο να χορηγηθούν άμεσα δικαιώματα στα μέλη της οικογένειας ώστε αυτά να μπορέσουν να προβάλουν το δικαίωμά τους για ισότητα μεταχείρισης άμεσα, διατηρώντας συγχρόνως τη σχέση μεταξύ των δικαιωμάτων αυτών και της ιδιότητάς τους των μελών της οικογένειας·

(8) ότι τα μέλη της οικογένειας, ιδίως εκείνα που δεν είναι πολίτες της Ένωσης, δεν μπορούν να στερηθούν κάθε νομική προστασία σχετική με το δικαίωμα διαμονής σε περίπτωση λύσης του γάμου· ότι είναι λοιπόν απαραίτητο να τους διασφαλιστεί το δικαίωμα διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής μετά από περίοδο παραμονής τριών ετών, πέραν της οποίας είναι λογικό να υποτεθεί ότι είναι επαρκώς ενταγμένα στο κράτος υποδοχής·

(9) ότι στην προοπτική της ουσιαστικής άσκησης του θεμελιώδους δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και στην προοπτική της βελτίωσης των συνθηκών για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην Κοινότητα, σημασία έχει να αρθούν τα εμπόδια που ακόμη υφίστανται στο επίπεδο των ατομικών δικαιωμάτων στην κινητικότητα των εργαζομένων, ιδίως εκείνα που απορρέουν από το γεγονός ότι ο όρος του κριτηρίου του εδάφους περιορίζει την εφαρμογή της ισότητας μεταχείρισης και καθιστά δυσχερή την λήψη υπόψη των επαγγελματικών και προσωπικών περιστάσεων του εργαζομένου όταν αυτές δημιουργούνται σε άλλο κράτος μέλος από εκείνο της απασχόλησης·

(10) ότι η κατάσταση της απασχόλησης στην Κοινότητα και οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση επιβάλλουν να διασφαλιστεί ότι οι εργαζόμενοι έχουν τη δυνατότητα να διακινούνται ελεύθερα στο εσωτερικό της Ένωσης ενόψει της αναζήτησης θέσης εργασίας ή της εκτέλεσης περιόδου επαγγελματικής κατάρτισης· ότι είναι σημαντικό οι εργαζόμενοι αυτοί να έχουν πρόσβαση σε όλες τις δυνατότητες επαγγελματικής ανακύκλωσης, αναπροσαρμογής ή αναπροσανατολισμού προκειμένου να αυξηθούν οι δυνατότητες της απασχόλησης και της προσαρμοστικότητάς τους·

(11) ότι, επομένως, ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 τροποποιείται ως εξής:

1. Στο άρθρο 1, η παράγραφος 1, αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

"1. Κάθε υπήκοος κράτους μέλους, ανεξαρτήτως του τόπου διαμονής του, έχει το δικαίωμα να αναζητά εργασία, να έχει πρόσβαση σε περίοδο επαγγελματικής άσκησης ή σε μισθωτή δραστηριότητα και να ασκεί αυτή τη δραστηριότητα στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους, σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που διέπουν την απασχόληση των εργαζομένων που είναι υπήκοοι του εν λόγω κράτους."

2. Εισάγεται το ακόλουθο άρθρο 1α:

"Άρθρο 1α

Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, απαγορεύεται κάθε διάκριση που βασίζεται στο φύλο, τη φυλετική ή εθνική καταγωγή, την θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, μία αναπηρία, την ηλικία ή τον γενετήσιο προσανατολισμό."

3. Στο άρθρο 5, προστίθεται το ακόλουθο δεύτερο εδάφιο:

"Είναι επίσης δικαιούχος των ενισχύσεων στην πρόσληψη που προβλέπονται για τους υπηκόους της χώρας για να καταλάβουν μισθωτή θέση εργασίας ή να συμμετάσχουν σε περίοδο επαγγελματικής άσκησης."

4. Το άρθρο 7 τροποποιείται ως εξής:

α) οι παράγραφοι 1, 2 και 3 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

"1. Ο εργαζόμενος που είναι υπήκοος κράτους μέλους δεν μπορεί, στην επικράτεια των άλλων κρατών μελών, λόγω της υπηκοότητάς του, να αποτελεί αντικείμενο διαφορετικής μεταχείρισης από τους εργαζόμενους υπηκόους του εν λόγω κράτους ως προς όλες τις προϋποθέσεις απασχόλησης και εργασίας, ιδίως σε θέματα υγείας, ασφάλειας και υγιεινής, καθώς και σε θέματα αμοιβής, απόλυσης και επαγγελματικής αναπροσαρμογής και επανένταξης ή εκ νέου απασχόλησης εάν περιέλθει σε κατάσταση ανεργίας ή καταστεί θύμα ολικής ή μερικής ανικανότητας προς εργασία.

2. Ο εργαζόμενος υπήκοος κράτους μέλους απολαμβάνει των ιδίων οικονομικών, φορολογικών, κοινωνικών, πολιτιστικών ή άλλων δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στους υπηκόους του κράτους διαμονής.

3. Ο εργαζόμενος υπήκοος κράτους μέλους δικαιούται επίσης, υπό τις ίδιες συνθήκες και όρους με τους εθνικούς εργαζόμενους, πρόσβαση σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης και επαγγελματικής, πανεπιστημιακής ή μη κατάρτισης, σε επαγγελματική αναπροσαρμογή και εκ νέου κατάρτιση, τελειοποίηση και ανακύκλωση."

β) Προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 5:

"5. Όταν σε ένα κράτος μέλος, ο προσδιορισμός των συνθηκών εργασίας, η εξέλιξη στην επαγγελματική σταδιοδρομία ή η χορήγηση ορισμένων πλεονεκτημάτων στους εργαζόμενους εξαρτάται από την τέλεση ορισμένων γεγονότων ή συμβάντων, τα ίδια αποτελέσματα χορηγούνται ή τα ίδια πλεονεκτήματα παραχωρούνται για παρόμοια γεγονότα ή συμβάντα που έχουν λάβει χώρα σε οιοδήποτε άλλο κράτος μέλος."

5. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 7α:

"Άρθρο 7α

Τα κράτη μέλη δεν δύνανται να αρνηθούν την χορήγηση των πλεονεκτημάτων που προβλέπονται στο άρθρο 7, παράγραφος 2 στον υπήκοο κράτους μέλους που εργάζεται στην επικράτειά τους κατοικώντας εκτός της επικράτειας αυτής."

6. Στο άρθρο 8, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, το δεύτερο μέρος της πρώτης φράσης αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

"Είναι δυνατόν να αποκλειστεί από τη συμμετοχή στη διαχείριση οργανισμών δημοσίου δικαίου και στην άσκηση δημόσιου λειτουργήματος, μόνον στο βαθμό που τα προς άσκηση καθήκοντα συνεπάγονται την άσκηση δημόσιας εξουσίας και την προάσπιση των γενικών συμφερόντων του κράτους ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης."

7. Στο άρθρο 9, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

"1. Ο εργαζόμενος υπήκοος κράτους μέλους που απασχολείται στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους απολαύει όλων των δικαιωμάτων και όλων των πλεονεκτημάτων που παρέχονται στους ημεδαπούς εργαζομένους ως προς την στέγη, συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος κτήσεως κυριότητος της κατοικίας την οποία έχει ανάγκη και των μέσων χρηματοδότησης και των επιδοτήσεων."

8. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 9α:

"Άρθρο 9α

Οι διατάξεις των άρθρων 7, 8 και 9 εφαρμόζονται σε κάθε υπήκοο κράτους μέλους που ασκεί δραστηριότητα στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, που είναι αποσπασμένος από τον εργοδότη του στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους ή σε τρίτη χώρα καθώς και στον εργαζόμενο υπήκοο κράτους μέλους που απασχολείται σε τρίτη χώρα από τη στιγμή που η εργασιακή του σχέση συνδέεται κατά τρόπο επαρκή με το δίκαιο ενός κράτους μέλους."

9. Τα άρθρα 10 και 11 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

"Άρθρο 10

1. Έχουν το δικαίωμα να διαμένουν με τον εργαζόμενο υπήκοο κράτους μέλους που απασχολείται στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους, ανεξάρτητα της υπηκοότητάς τους:

   α) ο(η) σύζυγος και κάθε πρόσωπο εξομοιούμενο προς σύζυγο από τη νομοθεσία του κράτους μέλους υποδοχής και οι κατιόντες τους,

   β) οι ανιόντες του εργαζόμενου αυτού και οι ανιόντες της(του) συζύγου του(της),

   γ) κάθε άλλο μέλος της οικογένειας του εργαζόμενου ή της (του) συζύγου του (της), αν έχει την ιδιότητα του προστευομένου μέλους του εργαζόμενου ή ζεί στο κράτος μέλος προέλευσης κάτω από τη στέγη του εργαζόμενου.

2. Τα κράτη μέλη διευκολύνουν την είσοδο οποιουδήποτε μέλους της οικογενείας που δεν υπόκειται στο ευεργέτημα των διατάξεων της παραγράφου 1, εφόσον συντηρείται ή ζει στην χώρα προελεύσεως, υπό την αυτή στέγη με τον εργαζόμενο που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

3. Τα μέλη της οικογένειας που έχουν το δικαίωμα διαμονής σε ένα κράτος μέλος βάσει των παραγράφων 1 και 2 δικαιούνται όλων των οικονομικών, φορολογικών, κοινωνικών, πολιτιστικών ή άλλων πλεονεκτημάτων που αναγνωρίζονται στους υπηκόους του εν λόγω κράτους μέλους.

4. Τα μέλη της οικογένειας που αφορά το παρόν άρθρο, τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους διατηρούν το δικαίωμα παραμονής στο κράτος μέλος διαμονής σε περίπτωση λύσης του γάμου με την προϋπόθεση ότι έχουν κατοικήσει βάσει του παρόντος άρθρου σ'αυτό επί περίοδο τριών διαδοχικών ετών.

Οι διαδικασίες έκδοσης τίτλου παραμονής στα μέλη αυτά της οικογένειας μετά τη λύση του γάμου ορίζονται από το άρθρο 4α της οδηγίας 68/360/ΕΟΚ του Συμβουλίου*.

Άρθρο 11

Τα μέλη της οικογένειας υπηκόου κράτους μέλους που ασκεί στην επικράτεια κράτους μέλους μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα, τα οποία αφορά το άρθρο 10, έχουν το δικαίωμα πρόσβασης σε κάθε μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα στο σύνολο της επικράτειας αυτού του ιδίου κράτους μέλους και άσκησης αυτής σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που διέπουν την απασχόληση των εργαζομένων που είναι υπήκοοι του εν λόγω κράτους. Το δικαίωμα αυτό διατηρείται σε περίπτωση λύσης του γάμου με την προϋπόθεση ότι ο αιτών έχει κατοικήσει στην επικράτεια της χώρας δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 1, για περίοδο τουλάχιστον πέντε διαδοχικών ετών.

---

* ΕΕ L 257, 19.10.1968, σ. 13."

10. Το άρθρο 12, πρώτο εδάφιο, αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

"Τα μέλη της οικογένειας εργαζομένου που είναι υπήκοος κράτους μέλους, ο οποίος εργάζεται ή είχε εργαστεί στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους, τα οποία αφορά το άρθρο 10 γίνονται δεκτά σε μαθήματα γενικής εκπαίδευσης, μαθητείας και επαγγελματικής κατάρτισης, πανεπιστημιακού ή μη επιπέδου, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με τους ημεδαπούς εφόσον διαμένουν στο έδαφος αυτό."

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα του τα μέρη και ισχύει σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της οδηγίας 68/360/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και τη διαμονή των εργαζομένων των κρατών μελών και των οικογενειών τους στο εσωτερικό της Κοινότητας

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 49,

την πρόταση της Επιτροπής[40],

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής[41],

Αποφασίζοντας σύμφωνα με την διαδικασία του άρθρου 189Β της συνθήκης[42],

Εκτιμώντας:

(1) ότι η οδηγία ΕΟΚ/68/360 του Συμβουλίου[43], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την Πράξη Προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας, ορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες καταργούνται ορισμένοι περιορισμοί στη διακίνηση και την διαμονή των δικαιουμένων των ευεργετημάτων του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 του Συμβουλίου, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας[44], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) [...] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[45]·

(2) ότι ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 τροποποιήθηκε ιδίως για να διευρυνθεί το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του· ότι προκύπτει από αυτό η ανάγκη προσαρμογής των διατάξεων της οδηγίας 68/360/ΕΟΚ στις τροποποιήσεις αυτές, σε ό,τι αφορά τόσο τους εργαζόμενους και τα μέλη της οικογενείας τους που είναι πολίτες της Ένωσης όσο και τα μέλη της οικογενείας που δεν είναι πολίτες της Ένωσης·

40

41

42

43 ΕΕ L 257, 19.10.1968, σ. 13.

44 ΕΕ L 257, 19.10.1968, σ. 2.

45 ΕΕ L

(3) ότι η διοικητική κατάσταση των αναζητούντων θέση απασχόλησης δεν είναι πάντοτε σαφής, παρά το ότι ουσιαστικά καλύπτονται από το άρθρο 48 της συνθήκης και τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68, όπως κατ΄επανάληψη ανέφερε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων· ότι κατά συνέπεια, επιβάλλεται ο προσδιορισμός του δικαιώματος διαμονής τους με σκοπό την αναζήτηση εργασίας για την περίοδο που είναι απαραίτητη για το σκοπό αυτό, χωρίς την υποχρέωση για αυτούς να εφοδιαστούν με άδεια διαμονής·

(4) ότι η οδηγία θα πρέπει να επιτρέπει τον αθροιστικό υπολογισμό των περιόδων διαμονής ώστε ο εργαζόμενος να λαμβάνει άδεια διαμονής πενταετούς διάρκειας όταν έχει εργαστεί περισσότερο από 12 μήνες σε διάστημα συνεχούς παραμονής άνω των δεκαοκτώ μηνών· ότι η τροποποίηση αυτή είναι σημαντική για την ανταπόκριση σε καταστάσεις προσωρινής μετανάστευσης καθώς και για την αντιμετώπιση της πραγματικότητας της αγοράς απασχόλησης στην Κοινότητα όπου δεν είναι πάντα δυνατό για τους εργαζόμενους να βρουν μόνιμη θέση εργασίας ήδη από την πρώτη σύμβαση εργασίας·

(5) ότι ο εργαζόμενος ο οποίος έχει κατοικήσει επί περίοδο πέντε ετών στην επικράτεια κράτους μέλους θα πρέπει να έχει δικαίωμα σε αυτόματη ανανέωση της άδειας διαμονής για περιόδους δεκαετούς διάρκειας· ότι η διαδικασία για τη χορήγηση των αδειών διαμονής θα πρέπει να διευκολυνθεί και ενδεχομένως να προσεγγίσει τη διαδικασία που υφίσταται στο εθνικό επίπεδο για τα εθνικά έγγραφα ταυτότητας·

(6) ότι η αποπομπή των κοινοτικών εργαζομένων ή των μελών της οικογενείας τους για λόγους δημόσιας τάξης και δημόσιας ασφάλειας αποτελεί ριζοσπαστικό μέτρο το οποίο μπορεί να βλάψει σοβαρά τα άτομα που, κάνοντας χρήση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που παρέχονται από τη συνθήκη, έχουν πραγματικά ενταχθεί στο κράτος μέλος υποδοχής· ότι θα πρέπει λοιπόν να περιοριστεί το εύρος εφαρμογής των μέτρων αυτών λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη το επίπεδο ένταξης και τους οικονομικούς και οικογενειακούς δεσμούς του προσώπου που αφορά η λήψη τέτοιων μέτρων·

(7) ότι η χορήγηση άμεσου δικαιώματος διαμονής στα μέλη της οικογένειας που έχουν διαμείνει για συνεχές διάστημα τριών ετών έχει εισαχθεί με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό [...]· ότι αυτό θα πρέπει, κατά συνέπεια, να συμπεριληφθεί στην οδηγία 68/360/ΕΟΚ ώστε να καθοριστούν οι διαδικασίες αναγνώρισης αυτού του δικαιώματος·

(8) ότι, κατά συνέπεια, η οδηγία 68/360/ΕΟΚ πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η οδηγία 68/360/ΕΟΚ τροποποιείται ως εξής:

1. Στο άρθρο 2, παράγραφος 1, η πρώτη φράση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

"Τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν στους υπηκόους που αναφέρονται στο άρθρο 1 το δικαίωμα να εγκαταλείπουν την επικράτειά τους για λόγους αναζήτησης θέσης εργασίας, πρόσβασης σε περίοδο επαγγελματικής άσκησης ή πρόσβασης σε μισθωτή δραστηριότητα και άσκηση των δικαιωμάτων αυτών στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους."

2. Στο άρθρο 3, παράγραφος 2, προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

"Εντούτοις τα κράτη μέλη επιτρέπουν στα μέλη της οικογένειας που είναι υπήκοοι τρίτης χώρας και διαμένουν κανονικά σ'ένα κράτος μέλος να λαμβάνουν τις αναγκαίες θεωρήσεις ή άλλα ισοδύναμα έγγραφα στο κράτος μέλος όπου διέμεναν ή στο κράτος μέλος όπου τα πρόσωπα αυτά πρόκειται να εγκατασταθούν με τον εργαζόμενο δυνάμει του άρθρου 10 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68."

3. Το άρθρο 4 τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παράγραφο 2, οι λέξεις "άδεια διαμονής υπηκόου κράτους μέλους της Ε.Ο.Κ." αντικαθίστανται από τις λέξεις "άδεια διαμονής πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης".

β) Η παράγραφος 3 τροποποιείται ως εξής:

i) στην εισαγωγική φράση οι λέξεις "άδειας διαμονής υπηκόου κράτους μέλους της Ε.Ο.Κ." αντικαθίστανται από τις λέξεις "άδειας διαμονής του πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης",

ii) το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

"β) μία δήλωση πρόσληψης από τον εργοδότη ή βεβαίωση εργασίας ή περιόδου επαγγελματικής άσκησης",

iii) το στοιχείο ε) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

"ε) στις περιπτώσεις που αφορά το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο γ), και άρθρο 10, παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68, έγγραφο εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή του κράτους καταγωγής ή προέλευσης όπου θα βεβαιώνεται ότι είναι προστατευόμενα μέλη του εργαζόμενου ή ότι ζουν κάτω από τη στέγη του στην εν λόγω χώρα".

4. Παρεμβάλλεται άρθρο 4α:

"Άρθρο 4α

1. Σε περίπτωση λύσης του γάμου, τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν το δικαίωμα διαμονής στην επικράτειά τους στα μέλη της οικογένειας εργαζόμενου εντός της Κοινότητας, τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους και έχουν διαμείνει για περίοδο τριών διαδοχικών ετών σε ένα κράτος μέλος βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

2. Για τα μέλη της οικογένειας τα οποία δεν ασκούν οικονομική δραστηριότητα, το δικαίωμα διαμονής αναγνωρίζεται κατόπιν προσκόμισης αποδεικτικών στοιχείων ότι διαθέτουν για τον εαυτό τους και για τα προστατευόμενα μέλη τους επαρκείς οικονομικούς πόρους καθώς και ασφάλιση ασθενείας για την κάλυψη του συνόλου των κινδύνων στο κράτος μέλος διαμονής.

Οι διατάξεις όσον αφορά τον προσδιορισμό των επαρκών πόρων, τη διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής και την ανανέωσή της, οι οποίες περιέχονται στην οδηγία 90/364/ΕΚ του Συμβουλίου* ισχύουν κατ΄αναλογία για την εφαρμογή του παρόντος εδαφίου.

3. Για τα μέλη της οικογένειας που ασκούν οικονομική δραστηριότητα βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68, το δικαίωμα διαμονής αναγνωρίζεται κατόπιν παρουσίασης σύμβασης εργασίας, βεβαίωσης εργασίας ή δήλωσης άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας.

Οι διατάξεις των άρθρων 6 έως 9 της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται κατ΄αναλογία σε ό,τι αφορά τη διάρκεια της άδειας διαμονής και τις προϋποθέσεις ανανέωσής της.

---

* ΕΕ L 180, 13.7.1990, σ. 26.

4. Οι απουσίες που δεν υπερβαίνουν τους έξι διαδοχικούς μήνες καθώς και οι απουσίες που αιτιολογούνται από την εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων ή από ιατρικούς λόγους, λόγους μητρότητας ή σπουδών δεν θεωρούνται ως διακοπή της διαμονής για τον υπολογισμό της περιόδου των τριών ετών που προβλέπονται στην παράγραφο 1."

5. Το άρθρο 6 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1, σημείο β), αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

"β) πρέπει να έχει διάρκεια ισχύος τουλάχιστον πέντε έτη από την ημερομηνία της πρώτης έκδοσης και να ανανεώνεται αυτόματα ανά δεκαετία."

β) Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

"2. Διακοπές διαμονής που δεν υπερβαίνουν τους έξη συνεχείς μήνες καθώς και απουσίες λόγω εκπληρώσεως στρατιωτικών υποχρεώσεων ή για λόγους ιατρικούς, μητρότητας, σπουδών ή απόσπασης για επαγγελματικούς λόγους δεν θίγουν την ισχύ της αδείας διαμονής."

γ) Στην παράγραφο 3, παρεμβάλλεται το ακόλουθο εδάφιο μετά το πρώτο εδάφιο:

"Πάντως, όταν ο εργαζόμενος έχει καταλάβει διάφορες προσωρινές διαδοχικές θέσεις εργασίας, η συνολική διάρκεια των οποίων υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες σε διάστημα διαμονής δεκαοκτώ μηνών, το κράτος μέλος υποδοχής του εκδίδει την άδεια διαμονής που προβλέπεται στην παράγραφο 1, κατόπιν υποβολής δήλωσης πρόσληψης ή βεβαίωσης εργασίας και αυτό έστω και για εργασία διάρκειας μικρότερης του ενός έτους."

δ) Προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 4:

"4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο δ), ο εργαζόμενος που βρίσκεται σε ανεργία μετά από περίοδο εργασίας εντός ενός κράτους μέλους και ο οποίος κατέχει άδεια διαμονής που προβλέπεται από το άρθρο 6, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, έχει το δικαίωμα αυτόματης ανανέωσης της άδειας διαμονής του για περιόδους τουλάχιστον έξη μηνών καθόσον αναζητεί θέση απασχόλησης.

Με την επιφύλαξη του προηγουμένου εδαφίου, αν ο ενδιαφερόμενος έχει αποκτήσει δικαίωμα σε παροχές ανεργίας, η άδεια διαμονής ανανεώνεται αυτόματα μέχρι τη λήξη του δικαιώματος αυτού."

6. Το άρθρο 7 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

"Άρθρο 7

Η εν ισχύει άδεια διαμονής δεν δύναται να αφαιρεθεί από τον εργαζόμενο από μόνο το γεγονός ότι δεν απασχολείται πλέον, είτε διότι κατέστη προσωρινά ανίκανος προς εργασία λόγω ασθενείας, ατυχήματος ή μητρότητας είτε διότι είναι ακούσια άνεργος και έχει πιστοποιηθεί τούτο δεόντως από την αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης.

Κατά τη λήξη της άδειας διαμονής στη διάρκεια της περιόδου ανικανότητος προς εργασία, ανανεώνεται αυτόματα σύμφωνα με το άρθρο 6."

7. Στο άρθρο 8, παράγραφος 1, προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο δ):

"δ) στον υπήκοο κράτους μέλους που αναζητά εργασία στην επικράτειά του. Στην περίπτωση κατά την οποία η αναζήτηση εργασίας παρατείνεται πέραν περιόδου που υπερβαίνει τους έξη μήνες, το κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από τον αναζητούντα εργασία να αποδείξει ότι αναζητεί ενεργά θέση εργασίας και έχει εύλογες πιθανότητες να προσληφθεί."

8. Το άρθρο 9 τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

"1. Τα έγγραφα διαμονής που χορηγούνται στους δικαιούχους των ευεργετημάτων της παρούσας οδηγίας εκδίδονται και ανανεώνονται ατελώς ή αντί καταβολής ποσού, μη υπερβαίνοντος τα δικαιώματα και τέλη που απαιτούνται για την έκδοση δελτίων ταυτότητας στους ημεδαπούς."

β) Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

"3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα εθνικά μέτρα ώστε να γίνουν οι διαδικασίες έκδοσης των τίτλων διαμονής που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία να προσεγγίσουν τις υφιστάμενες διαδικασίες για την έκδοση των εθνικών δελτίων ταυτότητας ή άλλων ισοδυνάμων εθνικών εγγράφων."

9. Το άρθρο 10 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

"Άρθρο 10

Τα κράτη μέλη δύνανται να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας μόνο για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας.

Εντούτοις, κατά την εφαρμογή των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη, για να περιοριστεί η έκταση εφαρμογής αυτών των παρεκκλίσεων, το βαθμό ένταξης στην επικράτειά τους του προσώπου που αφορούν αυτά τα μέτρα παρέκκλισης.

Για τον προσδιορισμό του βαθμού ένταξης στο κράτος μέλος διαμονής, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη περιστάσεις όπως το γεγονός ότι το οικείο πρόσωπο έχει γεννηθεί στο εν λόγω κράτος, έχει συμπληρώσει μεγάλο μέρος των σπουδών του και της κατάρτισής του , διαθέτει ήδη σημαντικούς πολιτιστικούς, κοινωνικούς, επαγγελματικούς και οικογενειακούς δεσμούς στο εν λόγω κράτος."

Άρθρο 2

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2000. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 3

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 4

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη σύσταση συμβουλευτικής επιτροπής για την ελεύθερη διακίνηση και την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων εντός της Κοινότητας και για τροποποίηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και το κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 θέσπισαν ο καθένας μία τριμερή συμβουλευτική επιτροπή για την εξέταση των ζητημάτων που συνδέονται για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Αυτοί οι δύο θεσμοί, ηλικίας άνω των 20 ετών, αντιπροσωπεύουν κοινοτικούς χώρους όπου η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι προσφέρουν σημαντική συμβολή στην ελεύθερη κυκλοφορία.

Εντούτοις, μεριμνώντας για τη βελτίωση της λειτουργίας των δύο επιτροπών και ενόψει του εξορθολογισμού των οικονομικών και ανθρωπίνων πόρων, οι κοινωνικοί εταίροι ζήτησαν να γίνει συγχώνευση των επιτροπών αυτών.

Έτσι, στην Ανακοίνωσή της επί του κοινωνικού διαλόγου της 18ης Σεπτεμβρίου 1996, η Επιτροπή εισακούει το αίτημα των κοινωνικών εταίρων περί αναθεώρησης των καθηκόντων και της λειτουργίας των δύο επιτροπών επί της ελεύθερης κυκλοφορίας και της κοινωνικής ασφάλισης[46]. Όντως, από τη σύσταση των διεπαγγελματικών κοινωνικών εταίρων (Ιούνιος 1993) προέκυπτε ότι οι δύο από τις επιτροπές, καθώς και άλλες επιτροπές θα έπρεπε να αποτελέσουν το αντικείμενο αναδιαμόρφωσης.

Στην ανακοίνωσή της που αφορά ένα σχέδιο δράσης για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων της 12ης Νοεμβρίου 1997, η Επιτροπή αναγγέλλει ότι έχει την πρόθεση να προτείνει μία τέτοια αναπροσαρμογή. Ομοίως, η ανακοίνωση της Επιτροπής της 20ής Μαΐου 1998 «προσαρμογή και προώθηση του κοινωνικού διαλόγου σε κοινοτικό επίπεδο»[47] επαναλαμβάνει την πρόταση αυτή.

Η παρούσα πρόταση απόφασης ανταποκρίνεται στο αίτημα αυτό των κοινωνικών εταίρων.

Εξάλλου, στο σχέδιο δράσης επί της ελεύθερης κυκλοφορίας, η Επιτροπή εκτιμά ότι επιβάλλεται η υιοθέτηση μιας σφαιρικής προσέγγισης της ελεύθερης κυκλοφορίας, με σκοπό την εισαγωγή της στις κοινοτικές πολιτικές και αρμοδιότητες και ιδίως το συντονισμό των εθνικών πολιτικών για την απασχόληση. Όντως, κατόπιν της υπογραφής της συνθήκης του Άμστερνταμ, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα κληθεί να προσφέρει αυξημένη συμβολή στα θέματα απασχόλησης στην Ευρώπη.

Σ'αυτή την προοπτική, είναι απαραίτητο να τεθεί η ελεύθερη κυκλοφορία στο οικονομικό και πολιτικό πλαίσιο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Η συγχώνευση των επιτροπών της ελεύθερης κυκλοφορίας και της κοινωνικής ασφάλισης θα οδηγήσει τη γένεση ενός νέου φορέα ικανού να επικεντρώσει τη συμβολή των κοινωνικών εταίρων σ'αυτή τη νέα σφαιρική προσέγγιση της ελεύθερης κυκλοφορίας.

Η νέα συμβουλευτική επιτροπή, υπό την επιφύλαξη της συνέχειας των σημερινών επιτροπών, θα έχει μία νέα πολιτική φιλοδοξία που θα πηγαίνει πέραν των τεχνικών θεμάτων για να εξυπηρετεί το χώρο συζήτησης των διακυβευμάτων της κινητικότητας στην Ευρώπη, την ίδια τη στιγμή όπου οι νέες κοινωνικές, δημογραφικές, πολιτικές και οικονομικές προοπτικές απαιτούν μια νέα προσέγγιση της κινητικότητας των εργαζομένων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

---

46 COM(96) 448 τελικό.

47 COM(1998) 322 τελικό.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η παρούσα απόφαση βασίζεται στα άρθρα 49, 51 και 235 της συνθήκης. Τα άρθρα 49 και 51 της συνθήκης αποτελούν τις αντίστοιχες νομικές βάσεις των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 με τις οποίες συστήθηκαν οι σημερινές συμβουλευτικές επιτροπές. Η τροποποίηση των κανονισμών αυτών για τη δημιουργία μιας νέας ενιαίας επιτροπής απαιτεί κατά συνέπεια τη χρήση των αναφερθεισών νομικών βάσεων.

Εξάλλου η νέα συμβουλευτική επιτροπή θα είναι επίσης αρμόδια για τη συζήτηση και ανάλυση των θεμάτων που αφορούν την κατάσταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση των εργαζομένων που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν είναι μέλη της οικογένειας πολίτη της Κοινότητας.

Με τη σημερινή κατάσταση του κοινοτικού δικαίου, τα άρθρα 49 και 51 δεν προσφέρουν νομική βάση για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που αφορούν τους υπηκόους τρίτων χωρών. Κατά συνέπεια, το άρθρο 235 είναι απαραίτητο για την εκχώρηση μιας τέτοιας αρμοδιότητας στη νέα συμβουλευτική επιτροπή. Το άρθρο 235 χρησιμοποιείται έτσι ως συμπληρωματική νομική βάση, δεδομένου ότι η αρμοδιότητα της νέας επιτροπής για τα ζητήματα που συνδέονται με υπηκόους τρίτων χωρών είναι θεμελιώδης. Όντως, η νέα συνθήκη του Άμστερνταμ στοχεύει ειδικά, στο πλαίσιο των κοινοτικών αρμοδιοτήτων, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των υπηκόων τρίτων χωρών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η νέα επιτροπή θα δημιουργείτο με αρμοδιότητες οι οποίες αμέσως θα διαπιστώνετο ότι είναι ανεπαρκής εάν δεν ασχολείτο με ζητήματα που αφορούν τους υπηκόους τρίτων χωρών.

3. ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Η δομή που προτείνεται καθώς και οι κανόνες λειτουργίας περιλαμβάνουν σε μεγάλο βαθμό τους κανόνες που ήδη υφίσταντο για τις δύο σημερινές συμβουλευτικές επιτροπές. Η τριμερής σύνθεση και ο αριθμός των μελών είναι ταυτόσημα. Εντούτοις, κατά τον διορισμό των νέων μελών, είναι σημαντικό να διατηρηθεί η εμπειρογνωμοσύνη και η εκπροσώπηση των δύο τομέων που είναι αλληλένδετοι αλλά παρουσιάζουν και ορισμένες ιδιαιτερότητες: του τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και εκείνου της κοινωνικής ασφάλισης.

Για το λόγο αυτό, προτείνεται στο άρθρο 3 η εκπροσώπηση των κυβερνήσεων από ένα μέλος της τεχνικής επιτροπής για την ελεύθερη κυκλοφορία και από ένα μέλος της διοικητικής επιτροπής για την κοινωνική ασφάλιση των διακινουμένων εργαζομένων.

Εξάλλου, η εμπειρία έχει δείξει ότι μία θητεία δύο ετών είναι πολύ σύντομη για να επιτρέψει στα μέλη της επιτροπής να εργαστούν αποτελεσματικά. Κατά συνέπεια, προτείνεται η επέκταση της διάρκειας της θητείας στα τέσσερα έτη, σύμφωνα με την πρακτική που ισχύει για τις άλλες επιτροπές.

Λφετέρου, στο πνεύμα της απλούστευσης των κανόνων διορισμού, θεωρήθηκε χρήσιμο να προβλεφθεί η από μέρους των κρατών μελών άμεση γνωστοποίηση στην Επιτροπή των ονομάτων των εθνικών αντιπροσώπων.

Τέλος, προτείνεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3 να προβλεφθεί ότι τα κράτη μέλη θα προσπαθήσουν να εξασφαλίσουν μια ισορροπημένη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στη σύνθεση της επιτροπής. Η ρήτρα αυτή λαμβάνει υπόψη τις υποδείξεις του τετάρτου προγράμματος-πλαισίου για την ισότητα ευκαιριών που προβλέπει τη συμπερίληψη της πολιτικής ισότητας ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών στις λοιπές κοινοτικές πολιτικές (mainstreaming).

4. ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Σε ό,τι αφορά τα καθήκοντα της συμβουλευτικής επιτροπής, η νέα επιτροπή πρόκειται να εκπληρώνει τα καθήκοντα που ασκούσαν ήδη οι δύο σημερινές επιτροπές.

Εξάλλου, είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι τα προβλήματα απασχόλησης θα κατέχουν ουσιώδη θέση στα καθήκοντα της νέας επιτροπής. Έτσι, η συμβουλευτική επιτροπή θα έχει μεταξύ των βασικών της αποστολών εκείνη της υπογράμμισης της συμβολής της κινητικότητας στις εθνικές πολιτικές απασχόλησης. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω η κινητικότητα των εργαζομένων θα πρέπει να αποτελέσει το αντικείμενο μιας σφαιρικής προσέγγισης που θα χρησιμεύει στην προβολή της σχέσης της κινητικότητας των εργαζομένων με τις εθνικές πολιτικές απασχόλησης και των αντίκτυπό της σ΄αυτές.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο συντονισμός των εθνικών πολιτικών απασχόλησης, που αποτελεί σήμερα μια προτεραιότητα για την Ευρώπη, συνιστά ήδη ένα θεμελιώδες στοιχείο των καθηκόντων των σημερινών συμβουλευτικών επιτροπών, ιδίως της συμβουλευτικής επιτροπής για την ελεύθερη κυκλοφορία. Έτσι, τριάντα έτη πριν από τη συνθήκη του Άμστερνταμ, ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 ανέθετε ήδη στη συμβουλευτική επιτροπή για την ελεύθερη κυκλοφορία την αποστολή να συμβάλει στο συντονισμό των ευρωπαϊκών πολιτικών για την απασχόληση.

Έστω και αν αυτή η δυνατότητα δεν αξιοποιήθηκε πραγματικά κατά το παρελθόν, η νέα συμβουλευτική επιτροπή θα αρχίσει τις εργασίες της ενισχυμένη με αυτή την πρωτοπόρο αρμοδιότητα σε θέματα απασχόλησης. Η συγχώνευση και το νέο πολιτικό πλαίσιο, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης, μπορούν να ενισχύσουν τη σημασία της συμβουλευτικής επιτροπής στον τομέα αυτό.

Όντως, η Επιτροπή έχει ήδη ξεκινήσει τη συζήτηση στο σχέδιο δράσης της σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Το σχέδιο δράσης βασίζεται στην πρόταση ότι η ελεύθερη κυκλοφορία δεν συνιστά μόνο έναν νομικό μηχανισμό για τη διευκόλυνση της άσκησης της επαγγελματικής κινητικότητας αλλά ότι η κινητικότητα των εργαζομένων μπορεί να θεωρηθεί ως ένα όργανο της πολιτικής για την απασχόληση στην Ευρώπη.

Με την επιφύλαξη αυτής της αρμοδιότητας σε θέματα απασχόλησης, η συμβουλευτικής επιτροπή παραμένει πλήρως αρμόδια για την εξέταση όλων των ζητημάτων που σχετίζονται με την κινητικότητα αυτή καθεαυτή συμπεριλαμβανομένων των πλευρών που συνδέονται με το συντονισμό των κανόνων της κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και των ειδικών προβλημάτων συγκεκριμένων επαγγελμάτων, όπως τα πολιτιστικού χαρακτήρα (π.χ. οι καλλιτέχνες).

Προβλέπεται επίσης ότι η συμβουλευτική επιτροπή θα μπορεί να εξετάζει τα ζητήματα που αφορούν την κατάσταση των υπηκόων τρίτων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όντως, οι κοινωνικοί εταίροι, στη σύσταση του Ιουνίου 1993 είχαν αναφέρει την επιθυμία τους για αύξηση των αρμοδιοτήτων της επιτροπής προς την κατεύθυνση αυτή. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα ζητήματα που αφορούν τους υπηκόους τρίτων χωρών αποτελούν ήδη το αντικείμενο διαβούλευσης στο πλαίσιο της επιτροπής, όπου π.χ., με

την ευκαιρία της προτεινόμενης επέκτασης του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 στους υπηκόους τρίτων χωρών που είναι νόμιμοι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξάλλου, είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι η συνθήκη του Άμστερνταμ προβλέπει κοινοτική αρμοδιότητα στα ζητήματα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των υπηκόων τρίτων χωρών που κατοικούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι λοιπόν σημαντικό να προσαρμοστεί η συμβουλευτική επιτροπή στις κοινοτικές αρμοδιότητες που προβλέπονται από τη συνθήκη του Άμστερνταμ.

5. ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΗΜΕΡΙΝΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Απ΄όσα προηγήθηκαν προκύπτει ότι οι δύο υφιστάμενες επιτροπές διαλύονται για να παραχωρήσουν τη θέση τους στη νέα δομή. Εντούτοις η συνέχεια των εργασιών καθώς και η διατήρηση της αποκτηθείσας εμπειρίας είναι πλήρως εξασφαλισμένες. Πραγματικά, τα μέλη της τεχνικής επιτροπής για την ελεύθερη κυκλοφορία και της διοικητικής επιτροπής για την κοινωνική ασφάλιση πρόκειται επίσης να συμμετέχουν στη συμβουλευτική επιτροπή. Εξάλλου, οι εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων που συμμετέχουν στις σημερινές επιτροπές έχουν μία μακρά εμπειρία σε θέματα ελεύθερης κυκλοφορίας και θα μπορούν να προσφέρουν τις εμπειρίες τους σε θέματα ελεύθερης κυκλοφορίας και συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη σύσταση συμβουλευτικής επιτροπής για την ελεύθερη διακίνηση και την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων εντός της Κοινότητας και για τροποποίηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως τα άρθρα 49, 51 και 235,

την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[48],

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής[49],

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189Β της συνθήκης[50],

Εκτιμώντας:

(1) ότι η διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο για την εφαρμογή της ελεύθερης κυκλοφορίας·

(2) ότι ο συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης αποτελεί το αναγκαίο επακόλουθο της ουσιαστικής άσκησης της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων· ότι μία συνολική θεώρηση των προβλημάτων που αφορούν την ελεύθερη διακίνηση και το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης είναι σημαντική·

(3) ότι οι κοινωνικοί εταίροι ζήτησαν τη συγχώνευση των συμβουλευτικών επιτροπών που υφίστανται στον τομέα της ελεύθερης διακίνησης και της κοινωνικής ασφάλισης με σκοπό τον εξορθολογισμό των πόρων τους και τη βελτίωση της λειτουργίας τους·

(4) ότι η δημιουργία μιας ενιαίας συμβουλευτικής επιτροπής για τη συζήτηση των θεμάτων κοινωνικής ασφάλισης και ελεύθερης διακίνησης δύναται να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα αυτής της επιτροπής επιτρέποντας σε αυτήν να έχει σφαιρική προσέγγιση της προβληματικής της ελεύθερης κυκλοφορίας·

(5) ότι η νέα συμβουλευτική επιτροπή πρέπει να αποτελέσει συνέχεια της συμβουλευτικής επιτροπής για την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων και της συμβουλευτικής επιτροπής για την κοινωνική ασφάλιση των διακινουμένων εργαζομένων·

(6) ότι είναι σημαντικό να διατηρηθούν η δομή, η σύνθεση και οι κανόνες λειτουργίας που εφαρμόζονται στις σημερινές επιτροπές·

(7) ότι είναι σημαντική μία ισορροπημένη συμμετοχή μεταξύ ανδρών και γυναικών στη συμβουλευτική επιτροπή·

48

49

50

(8) ότι η εντολή των μελών της επιτροπής θα πρέπει να επεκταθεί σε τέσσερα έτη, σύμφωνα με τις πρακτικές που ισχύουν για άλλες επιτροπές καθώς και με σκοπό την ενίσχυση της διάρκειας και αποτελεσματικότητας της επιτροπής·

(9) ότι τα καθήκοντα της συμβουλευτικής επιτροπής θα πρέπει να καλύψουν σε μεγάλο βαθμό τα καθήκοντα των σημερινών επιτροπών, προσθέτοντας συγχρόνως μία συνοχή και έναν εξορθολογισμό με σκοπό την αύξηση της αποτελεσματικότητας και της συνολικής προοπτικής στην ανάλυση της ελεύθερης κυκλοφορίας·

(10) ότι τα καθήκοντα της συμβουλευτικής επιτροπής θα πρέπει να λάβουν υπόψη τη σημασία του συντονισμού των εθνικών πολιτικών για την απασχόληση, υπογραμμίζοντας το ρόλο και την προστιθέμενη αξία της κινητικότητας των εργαζομένων·

(11) ότι η κατάσταση των εργαζομένων που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών στα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να αποτελέσει το αντικείμενο μελέτης και ανάλυσης από τη συμβουλευτική επιτροπή και ότι είναι ως εκ τούτου σημαντικό να δύνανται οι κοινωνικοί εταίροι να συζητούν και να αποφαίνονται επί των θεμάτων αυτών.

(12) ότι είναι απαραίτητο να διαγραφούν οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 του Συμβουλίου περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας[51], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. [...][52] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[53] και του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητος, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1606/98[54] δυνάμει των οποίων είχαν συσταθεί οι συμβουλευτικές επιτροπές σε θέματα ελεύθερης διακίνησης και κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων εντός της Κοινότητας·

(13) ότι η συμπερίληψη θεμάτων που αφορούν τους υπηκόους τρίτων χωρών στις αρμοδιότητες της συμβουλευτικής επιτροπής επιτρέπει στους κοινωνικούς εταίρους να ασχοληθούν κατά τρόπο πλήρη και αποτελεσματικό με όλα τα ζητήματα που συνδέονται με την κινητικότητα των εργαζομένων· ότι για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού, η συνθήκη δεν προβλέπει άλλες αρμοδιότητες δράσης πέραν εκείνων του άρθρου 235,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ:

Άρθρο 1

Συνιστάται συμβουλευτική επιτροπή για την ελεύθερη διακίνηση και την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων εντός της Κοινότητας (καλούμενη εφεξής: "η επιτροπή") για να επικουρεί την Επιτροπή κατά την εξέταση ζητημάτων που προκύπτουν από την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων, το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης καθώς και την σχέση μεταξύ αυτών και των ζητημάτων απασχόλησης.

---

51 ΕΕ L 257, 19.10.1968, σ. 2.

52 ΕΕ L

53 ΕΕ L 149, 5.7.1971, σ. 2.

54 ΕΕ L 209, 25.7.1998, σ. 1.

Άρθρο 2

1. Η επιτροπή συντίθεται από 90 τακτικά μέλη, με συμμετοχή από κάθε κράτος μέλος:

   α) δύο εκπροσώπων της κυβέρνησης, εκ των οποίων ένα μέλος της διοικητικής επιτροπής για την κοινωνική ασφάλιση των διακινουμένων εργαζομένων που προβλέπεται στο άρθρο 80 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και ένα μέλος της τεχνικής επιτροπής για την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων, που προβλέπεται από το άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68·

   β) δύο εκπροσώπων των επαγγελματικών οργανώσεων των εργαζομένων·

   γ) δύο εκπροσώπων των επαγγελματικών οργανώσεων των εργοδοτών.

   Για κάθε μία από τις κατηγορίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, διορίζεται ένα αναπληρωματικό μέλος ανά κράτος μέλος.

2. Τα τακτικά μέλη και τα αναπληρωματικά μέλη διορίζονται από τα κράτη μέλη, που καταβάλουν προσπάθεια, σε ό,τι αφορά τους εκπροσώπους των επαγγελματικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών, να υπάρχει στη σύνθεση της συμβουλευτικής επιτροπής ισότιμη εκπροσώπηση των διαφόρων ενδιαφερομένων τομέων.

   Ο κατάλογος των τακτικών και αναπληρωματικών μελών γνωστοποιείται στην Επιτροπή από κάθε κράτος μέλος.

3. Τα κράτη μέλη καταβάλουν προσπάθεια ώστε να εξασφαλιστεί ισορροπημένη συμμετοχή μεταξύ ανδρών και γυναικών στη σύνθεση της συμβουλευτικής επιτροπής.

4. Η διάρκεια της εντολής των τακτικών και αναπληρωματικών μελών είναι τέσσερα έτη. Η εντολή τους είναι ανανεώσιμη. Μετά τη λήξη της εντολής τους, τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη συνεχίζουν να εκτελούν τα καθήκοντά τους μέχρις ότου γίνει ή αντικατάστασή τους ή η ανανέωση της εντολής τους.

Άρθρο 3

1. Της συμβουλευτικής επιτροπής προεδρεύει ένα μέλος της Επιτροπής ή εκπρόσωπός του. Ο πρόεδρος δεν συμμετέχει στις ψηφοφορίες. Η Γραμματεία εξασφαλίζεται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

2. Η επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά ανά έτος. Συγκαλείται από τον πρόεδρό της, είτε με δική του πρωτοβουλία είτε μετά από γραπτή αίτηση που απευθύνεται σ' αυτόν από τουλάχιστον το ένα τρίτο των μελών. Η αίτηση αυτή θα πρέπει να περιέχει συγκεκριμένες προτάσεις σε ό,τι αφορά την ημερήσια διάταξη.

3. Κατόπιν προτάσεως του προέδρου της, η επιτροπή δύναται, κατ'εξαίρεση, να αποφασίζει να δέχεται σε ακρόαση κάθε πρόσωπο ή εκπρόσωπο οργανισμού που διαθέτει εκτεταμένη εμπειρία σε θέματα ελεύθερης διακίνησης των εργαζομένων ή κοινωνικής ασφάλισης.

4. Οι γνώμες και προτάσεις της επιτροπής είναι αιτιολογημένες. Λαμβάνονται κατ'απόλυτο πλειοψηφία των εγκύρων ψήφων, συνοδεύονται δε από σημείωμα, όπου αναφέρονται οι απόψεις που διατυπώθηκαν από την μειοψηφία, όταν αυτή το ζητήσει.

Άρθρο 4

Η συμβουλευτική επιτροπή έχει δικαιοδοσία, μετά από αίτημα της Επιτροπής, της διοικητικής επιτροπής για την κοινωνική ασφάλιση, της τεχνικής επιτροπής για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων ή με δική της πρωτοβουλία να ασκεί τα ακόλουθα καθήκοντα:

α) να εξετάζει τα προβλήματα που συνδέονται με την ελεύθερη διακίνηση και την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων, ιδίως σε ό,τι αφορά τους δεσμούς και τον αντίκτυπο της διακίνησης των εργαζομένων ως προς τις εθνικές πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών·

β) να μελετά κατά τρόπο γενικό, τα αποτελέσματα της εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων που αφορούν την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων και τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης καθώς και ενδεχόμενα συμπληρωματικά μέτρα·

γ) να υποβάλει ενδεχομένως στην Επιτροπή αιτιολογημένες προτάσεις αναθεώρησης των κοινοτικών κανόνων που αφορούν την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων και το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης·

δ) να διατυπώνει, μετά από αίτημα της Επιτροπής ή με δική της πρωτοβουλία, γνώμες επί γενικών θεμάτων ή θεμάτων αρχής, ιδίως σε ό,τι αφορά τις ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με την εξέλιξη της αγοράς της απασχόλησης, τις μετακινήσεις των εργαζομένων μεταξύ κρατών μελών, τα προγράμματα ή τα μέτρα που προορίζονται για την ανάπτυξη του επαγγελματικού προσανατολισμού και της επαγγελματικής κατάρτισης και που έχουν χαρακτήρα ο οποίος αποβλέπει στην αύξηση των δυνατοτήτων της ελεύθερης διακίνησης και της απασχόλησης καθώς και αναφορικά με κάθε μορφή συνδρομής υπέρ των εργαζομένων και των οικογενειών τους, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής συνδρομής και της στέγασης των εργαζομένων.

ε) να εξετάζει τα γενικά ζητήματα ή ζητήματα αρχής και τα προβλήματα που θέτει η εφαρμογή των κανονισμών που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 51 της συνθήκης·

στ) να εξετάζει τα ζητήματα που συνδέονται με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις στα κράτη μέλη των εργαζομένων που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών και κατοικούν στην Κοινότητα.

Άρθρο 5

1. Μέχρι τη στιγμή κατά την οποία τα κράτη μέλη θα προβούν στον διορισμό των μελών της επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 2, η σύγκληση των τακτικών μελών για τις συνεδριάσεις της επιτροπής διέπεται από τους κανόνες που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

2. Τα τακτικά μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής για την ελεύθερη διακίνηση και της συμβουλευτικής επιτροπής για την κοινωνική ασφάλιση θεωρούνται ως τακτικά μέλη της επιτροπής.

Εντούτοις, δεν θα μπορούν να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις της επιτροπής παρά μόνο δύο τακτικά μέλη για κάθε μια από τις τρεις κατηγορίες που προβλέπονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1. Εκτός διαφορετικής υπόδειξης από ένα κράτος μέλος, η Επιτροπή θα

συγκαλεί για κάθε συνεδρίαση τα δύο αρχαιότερα μέλη κάθε κατηγορίας, επιλέγοντας συγχρόνως έναν εκπρόσωπο της παλαιάς συμβουλευτικής επιτροπής για την ελεύθερη διακίνηση και έναν εκπρόσωπο της παλαιάς συμβουλευτικής επιτροπής για την κοινωνική ασφάλιση. Αν περισσότερα των δύο μελών έχουν την ίδια αρχαιότητα, η επιλογή θα γίνεται κατ'αλφαβητική σειρά.

3. Για την πρόσκληση των μελών των επαγγελματικών οργανώσεων, η Επιτροπή θα φροντίζει να τηρεί, ανεξάρτητα από το κριτήριο της αρχαιότητας και της αλφαβητικής σειράς, την αντιπροσωπευτικότητα των διαφόρων ενδιαφερομένων τομέων.

   Σε περίπτωση κωλύματος των προσκληθέντων τακτικών μελών, θα μπορούν να τα αντικαταστήσουν τα λοιπά τακτικά μέλη. Σε περίπτωση κωλύματος αυτών, θα μπορούν να τα αντικαταστήσουν τα αναπληρωματικά μέλη της τεχνικής επιτροπής για την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων και της συμβουλευτικής επιτροπής για την κοινωνική ασφάλιση.

Άρθρο 6

Τα άρθρα 24 έως 31 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και τα άρθρα 82 και 83 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 διαγράφονται.

Άρθρο 7

Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή εντός προθεσμίας τριών μηνών από τη θέση σε ισχύ της παρούσας απόφασης, τον κατάλογο τακτικών και αναπληρωματικών μελών που διορίστηκαν σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 2.

Άρθρο 8

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1. **ΤΙΤΛΟΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ:** ***Θέσπιση Συμβουλευτικής Επιτροπής επί της ελεύθερης κυκλοφορίας και της κοινωνικής ασφάλισης των κοινοτικών εργαζομένων***

2. **ΣΧΕΤΙΚΟ ΚΟΝΔΥΛΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ :** ***Α 7031***

3. **ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ** ***Άρθρα 49,51 και 235 της συνθήκης***

4. **ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ :**

   4.1 Γενικός στόχος

   Συγχώνευση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων σε μια νέα επιτροπή, που έχει ως καθήκον να επικουρεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην εξέταση των θεμάτων που προκύπτουν από την εκτέλεση της συνθήκης και των μέτρων που λαμβάνονται για την εφαρμογή της, σε θέματα ελεύθερης κυκλοφορίας, απασχόλησης και κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων.

   4.2 Χρονική διάρκεια της ενέργειας και προβλεπόμενες ρυθμίσεις για την ανανέωση ή την παράτασή της

   μη καθορισθείσα

5. **ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ Η ΕΣΟΔΩΝ**

   5.1 ΜΥΔ

   5.2 ΜΔΠ

   5.3 Είδος των εσόδων: -

6. **ΕΙΔΟΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ Η ΕΣΟΔΩΝ**

   Πιστώσεις λειτουργίας, μέρος Α του προϋπολογιμού, ιδίως επιστροφή των εξόδων στους εμπειρογνώμονες (βλ. σημείο 10.3)

7. **ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ**

   Δημοσιονομική επίδραση στο μέρος Β του προϋπολογισμού. Επιχειρησιακές πιστώσεις (δεν εφαρμόζεται)

8. **ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ**

   - *Προβλεπόμενα ειδικά μέτρα ελέγχου :* ***Δικαιολογητικά των εξόδων ταξιδίου των εμπειρογνωμόνων***

9. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ/ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε τη συγχώνευση των δύο υφιστάμενων επιτροπών (Συμβουλευτική Επιτροπή για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και Συμβουλευτική Επιτροπή για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης) στο σχέδιο δράσης της για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων της 12.11.1997 (COM 97/586.)

Η ίδρυση της νέας επιτροπής αναμένεται να οδηγήσει σε βελτίωση και εξορθολογισμό των σημερινών επιτροπών καθώς η νέα επιτροπή, εκτός από τα τεχνικά ζητήματα που εξετάζει, αποκτά ένα νέο πολιτικό χαρακτήρα στον τομέα της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στα θέματα που αφορούν τους εργαζομένους που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών και κατοικούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

10. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (ΜΕΡΟΣ Α ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ)

Η αποτελεσματική κινητοποίηση των αναγκαίων διοικητικών πόρων θα είναι συνέπεια της ετήσιας απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη χορήγηση των πόρων, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως το συμπληρωματικό προσωπικό και τα συμπληρωματικά ποσά που θα χορηγηθούν από τη δημοσιονομική αρχή.

10.1 Επίδραση στον αριθμό των υπαλλήλων :

Αριθμός υπαλλήλων		προσωπικό που διεκπεραιώνει τη δράση		προέλευση υπαλλήλου		διάρκεια
		μόνιμοι υπάλληλοι	έκτακτοι υπάλληλοι	εντός της ΓΔ ή της υπηρεσίας	συμπληρωματικό προσωπικό	απεριό-ριστη
μόνιμοι ή έκτακτοι υπάλληλοι	A	1		1		
	B					
	C	1		1		
Άλλοι πόροι						
Σύνολο		2		2		

10.2 Δημοσιονομική επίδραση του συμπληρωματικού προσωπικού

(ECU)

	Ποσά	Μέθοδος υπολογισμού
Μόνιμοι υπάλληλοι *	216.000	108.000 ECU x 2=216.000 ECU/έτος
Έκτακτοι υπάλληλοι		
Άλλοι πόροι (αναφέρατε τη γραμμή του προϋπολογισμού)		
Σύνολο	216.000	

* ***με ανακατανομή του αναγκαίου υφιστάμενου προσωπικού για τη διαχείριση της δράσης. Ο υπολογισμός βασίζεται στους τίτλους A-1, A-2, A-4, A-5 και A-7.***

10.3 Δημοσιονομική επίδραση άλλων δαπανών λειτουργίας που προκύπτουν από τη δράση

(ECU)

Γραμμή του προϋπολογισμού (αριθ. και τίτλος)	Ποσά	Μέθοδος υπολογισμού
Α 7031 Υποχρεωτική επιτροπή	64.680	2 αντιπρ. /κράτος μέλος x 650 ECU x 15 x 1 συνεδρίαση/έτος = 19.500 ECU 4 άτομα. x 753 ECU x 15 x 1 συνεδρίαση/έτος = 45.180 ECU
Σύνολο	64.680	

Οι πιστώσεις βρίσκονται στα κονδύλια που έχουν ήδη διατεθεί στη ΓΔ V.

ΔΕΛΤΙΟ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΣΤΙΣ ΜΜΕ

Οι νομοθετικές προτάσεις σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στοχεύουν, μεταξύ άλλων, στη διευκόλυνση της κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένης της διασυνοριακής κινητικότητας, και στην ενίσχυση της λειτουργίας ενός ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου επαγγελματικής κινητικότητας. Για το σκοπό αυτό, ένα νέο άρθρο αφορά την αναγνώριση σε όλα τα κράτη μέλη των επαγγελματικών ικανοτήτων που έχουν αποκτηθεί σε άλλα κράτη μέλη. Η ενλόγω διάταξη μπορεί κατά συνέπεια να διευκολύνει τη διαφάνεια των ικανοτήτων και των επαγγελματικών προσόντων ενώ ταυτόχρονα επιτρέπει την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής σταδιοδρομίας. Οι προτάσεις αποσκοπούν επίσης στη βελτίωση των συνθηκών προκειμένου να καταστεί δυνατή η κινητικότητα των ατόμων που παρακολουθούν μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης.

Οι στόχοι αυτοί έχουν ευνοϊκές συνέπειες για τις ΜΜΕ. Πράγματι, όπως αναφέρεται στην έκθεση BEST (Business Environment Simplification- Task Force), είναι πολύ σημαντικό να βελτιωθεί η επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων ώστε να μπορούν να εργάζονται αποτελεσματικά στις ΜΜΕ και, ενδεχομένως, να ιδρύσουν τη δική τους ΜΜΕ. Για το σκοπό αυτό, η έκθεση BEST υπογραμμίζει τη σημασία της κινητικότητας των ατόμων που παρακολουθούν μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης και των ανταλλαγών μεταξύ ιδρυμάτων και επιχειρήσεων.

Εξάλλου, η βελτίωση της κινητικότητας θα έχει θετικό αντίκτυπο στις ΜΜΕ στο μέτρο που η δυνατότητά τους να προσλαμβάνουν εργαζομένους από άλλα κράτη μέλη μπορεί να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητά τους σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Επίσης, η διασυνοριακή κινητικότητα, που αναφέρεται στις νομοθετικές προτάσεις, έχει ιδιαίτερη σημασία για τις ΜΜΕ στις διασυνοριακές περιοχές.

ISSN 0254-1483

COM(98) 394 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR 06 04 16

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-98-430-GR-C

ISBN 92-78-37865-8

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

L-2985 Λουξεμβούργο